

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korva.
 Egy hónap 2 korva.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korva.
 Egy hónap 3 k. 40 f.
IRÁDÉK:
 6-hatásos postai sor egyszer 20 f.
 minden havonta 15 fillér.
 Nyomtatási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, augusztus 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A valutarendezés.**
- A jegybölcselet.**
- Felfüggesztett vámtisztviselők.**
- Főhercegek Szegeden.**
- Szelle butorai.**
- Vörös verokedés a braganzai herceg kíséretével.**
- Muszonkót család veszedelme.**
- Párbajban agyonlőtt gyermek.**
- A völgyény kalandja.**
- Más helyett a börtönben.**
- Művész-házasság.**
- Tárca: Alkonyat.** Irta: Tömörkényi István.
- Csarnok: Szabadulás.** Irta: Abonyi Árpád.

A valutarendezés.

Arad, augusztus 16.

Sokan gondolkoznak most a fölött, hogy mi az ördögért cserélik be az ötforintosokat tiz koronásokkal, holott nekünk mindegy, akár ez a papiros, akár amaz a papiros, előttünk egyik is, másik is ugyanazt az értéket képviseli. Az ország leg-nagyobb részében még ma sem értik, még ma sem tudják, mi az a valutarendezés, csak emlegetik az emberek, mint valami csodaszert, melyről nem tudni, jó-e, rossz-e?

Bizonyosan magyarázatra szorul, hogy miért cserélik ki az ötforintosokat és mi megpróbáljuk itt okát adni ezen pénzügyi műveletnek.

Mikor az állam kibocsájtotta az ötforintos jegyeket, akkor ő azzel a kibocsájtással egy kölcsönt vett fel az ország lakosságától. Én kölcsön adtam az államnak öt forint értéket és ő nekem erről egy ötforintos váltót adott. Az állam váltóját, az ötforintos jegyet elfogadta mindenki, mert jó váltó volt. De ennek a pénzjegynek nem volt ércalapja, csak a hitel és az állam iránt való bizalom volt az alapja. Most erre a hitelre már nincs szüksége az államnak, mely az osztrák-magyar banknál elhelyezte a pénz ércalapját és megbizta a bankot, hogy most már a régi hitelpénzek helyett olyan pénzeket bocsásson ki, melyeknek ércfedezete ott fekszik aranyrudakban a bank ércraktárában.

ezután tehát, vagyis majd a készízetés felvétele után már nem forog a kezünkben olyan pénzjegy, melynek ne volna aranyérc alapja s ha a magyar pénzzel külföldön fizetünk, nem vonják le belőle azt az értékkülönbséget, melyet eddig levontak.

Kilenc esztendővel ezelőtt kezdte meg merész kézzel *Wekerle* Sándor a valuta-szabályozás nagy művét, amelylyel jóvá akarta tenni azt, amit Ausztria körülbelül másfél évszázadon át vétkezett. Nem kis munka volt ez, amire Ausztria vállalkozott és hogy ha később is nyer sikeres befejezést, mint ő tervezte, azért a dicsőség mégis az övé és illő, hogy megemlékezzünk róla ma, amikor a hivatalos lap közli az utolsó aktusról, a még for-

galomban lévő államjegyek bevonásáról és megsemmisítéséről szóló rendeleteket.

A hétéves háboru idején *Mária Terézia* uralkodása alatt adták ki az első bankcédulákat kényszerárfolyammal és ennek a könnyelmű gazdálkodásnak folytatása különösen *Ferenc* idejében, a francia háboruk alatt vezetett az 1811-iki borzasztó devalvációhoz. Azóta Ausztria nem tudott kigázolni a lebegő adósságok tömegéből, bár nem hiányzottak kísérletek a valuta rendezésére, mint például az öreg *Plener*-é, de sohasem tudtak boldogulni.

Egy magyar államférfiúnak, egy magyar pénzügyi lángelmének volt föntartva, hogy megkezdje a szinte lehetetlennek látszó földadat megoldását. A földalatt annál nehezebb volt, mert Ausztriában, a melynek köszönhetjük az állami pénzügyek százados ziláltságát, ellenségesen viselkedtek a valuta rendezésének ügyével szemben és ismeretes, hogy *Dunajevszky* osztrák pénzügyminiszter mily makacsul ellenezte a valuta szabályozását. Igaz ugyan, hogy a rendezetlen állambházartás, az örökös deficit Budapesten és Bécsben egyaránt nem igen tette kecségtetővé a kísérletet. De *Wekerle* már államtitkár korában okos és erős kézzel fogott hozzá az egyensúly helyreállításához az állambházartásban és mikor ez meg volt, előállhatott korszakos, nagy tervével, a valuta szabályozásával.

Ausztriában ekkor már *Steinbach* volt

TÁRCA.

Alkonyat.

Irta: Tömörkényi István.

— Eppen ebédet ettek estefelé *Vadlövő* Páléknál, mert tél volt és télen nem szoktak odakint enni, csak reggel nyolc óra körül és alkonyattájban. Kása volt a tálban, jó étel az nagyon annak, a ki szereti, no nem is maradt semmi sem a tálban belőle. csak éppen a fakanalak, a melyek feketére vannak festve és csinálójuk piros és zöld virágokat rajzolt rájuk. Ez azért jó, mert így mindenki tudja, hogy melyik kinek a kanala. Mindössze hárman vannak, az asszony, az ember, meg a legényfiu, több aztán *Vadlövők*ből nincsen az egész határban. Az asszony viszi ki a tálat, a házban a két ember marad.

— Add ide fiam a *Lukácsot*, hogy huzok belőle, — mondja az öreg.

A fiau már maga is komolylyá növekedett ember, nyul a *Lukácsért*, mely addig ott állt érintetlenül az asztalon, a vizes kancsó mellett. A szép hasas csucsszájú bögréket szokás *Lukács* neven nevezni: különben borivó edény, most is bor van benne. A fiau ugy nyújtja az apjának, hogy a fülénél fogva foghassa el. Az öreg iszik, azután átadja a *Lukácsot*.

— No fiam.

Alkonyodik. A két ember hátranyul az ablakpárkányra a pipákért és szótlanul megtömik

a készségeket. *Sándor* gyufát vesz elő a mel-lényzebből és végighuzza az asztalon. Rágyujt az öreg is azt t. szl, de alig szippant néhányat azt mondja:

— Nini.

S arcában hirtelen elfehéredve, leteszi a pipát *Sándor* kérdőleg néz rá, hogy hát mi az? Az öreg nem szól, komoran tekint maga elé. Csak később mondja:

— Nem jól esik a dohány, fiam. Neköm már alighanem beharangoztak.

— Ugyan mit beszél kend! — feddi a fiau.

— Ha mondom. — felelt határozottan az öreg.

Keményszavu, régi katonaviselt ember *Vadlövő* Pál. Még amazon katonák közül való, a kik tizenkét évet szolgáltak s némelyike, hogy az ideje kitelt, jó felpénz mellett újra fölcsapott másik tizenkét esztendőre. Bár Pál ilyes-mit nem tett. Ő csak nevette azokat, a kik újból kapituláltak, pedig ugyancsak biztatta annak idején a kompánia-komandás főhadnagy ur *Gruber*: Mac itt, *Falleve*. kapom az a hatszáz forint.

Pál nem állt kötélnek, mert az ilyen felpénzt az első hónapban el szokás kártyázni, s akkor aztán megint csak ott a hosszú rabság az idegenben. Mindig kifelé csatangoltak. Pál sok csatában járt a tallánok között, akik olykor-olykor puskagolyókkal lyukasztották ki Pál urat. Ennek az emlékei megmaradtak benne, hanem egyébként sohasem volt beteg. A lövések nyomán néha, mint parasztosan mondani

szokás, járt-kelt benne a fájdalom. Más baja nem volt, mióta csak hazakerült; a halálra eddig sohasem gondolt s most is hirtelen csak arról jutott az eszébe, hogy nem jól esik a dohány.

— Vótam mán fiam — mondja a Pál a *Sándornak* — különféle sorsokba, de olyanba még sohase vótam, hogy a dohány ne izlött volna. Ebből valami baj lössz.

— Hát beteg kend?

— Nem vegyok én még most. De majd az lösszök.

Sándor nem felelt; az öreggel ugy sem lehetett ellenkezni. Vannak köztük, tanyások közt ilyen erős fajta, szigoru emberek, akik a semmiből szereznek vagyont, földet és kápláros kézzel izgatják a körülöttük levők élete folyását. Tudnak sőt nagyon, tudnak szigoruak lenni, de voltaképen ok és móddal cselekszenek így, s mikor talán az asszonytól egy uj, derékre való *Ilka* kendő árát, vagy a surbankögyerektől a dugottlábra való költséget megtagadják. — nekik fáj legjobban, hogy ezek miatt a tanyába pár napra egyetlenség költözik, de másként a vagyon gyarodásában találják megnyugvásukat. És mert látják, hogy nekik van igazuk, hogy a parádés, cifra és hivalgó tanyák pusztulásnak indulnak, csak még jobban belegyőződnek az elveikbe. Már ezek ilyenek, ezek a régi, csatározó katonák-ból vált kintvaló emberek, akik annak idején oly sokszor „helyettesítették a királyt”. Ezt ők így mondják. Mert a király kötelessége, hogy

a pénzügyminiszter és ez a kiváló tudós és államférfi nem zárkozhatott el a magyar államférfi meggyőző okai elől. Az első törvényeket 1892-ben hozták meg és Wekerle geniálitása abban is nyilvánult, hogy a nagy művet az állam külön megterhelése nélkül kívánta keresztül vinni. Mert hát miről volt szó? Azt a 312 millió forintnyi lebegő államadósságot, melyet az egy, öt és ötven forintos államjegyek jeleztek, a forgalomban meg kellett szüntetni. Ennek a 312 millió forint államjegyek bevonásához azonban pénz, vagyis arany kellett, minthogy a törvény az új valutát aranyban állapította meg. A Magyarországra eső szükségletet úgy szerezte be, hogy konvertálta az 5 százalékos papíráradékot, 4 százalékos koronajáradékra és a fönmaradt hasznót a valutarendezés céljára szánta. Kisebbitette tehát az ország kamatterhét és egyúttal beszerezte a pénzt is az államjegyek bevonására.

Kétszáz millió forint államjegyet már bevontak és így még 112 millió forint, vagyis 224 millió korona vár beváltásra, azaz valójában már ez sem teljes összegben, mert 32 millió forint államjegy helyett 64 millió korona értékű ötkoronás ezüstpénzt hoztak forgalomba és ennek fedezésére is megfelelő mennyiségű aranyat helyezett el a két kormány az osztrák-magyar banknál, úgy, hogy tulajdonképpen csak 80 millió forint államjegy, leginkább ötforintos bevonásáról és megsemmisítéséről van szó.

Erre vonatkozik a hivatalos lapban megjelent pénzügyminiszteri rendelet, melynek értelmében az öt és ötven forintos államjegyek kiadását ez évi szeptember 1-én végleg megszüntetik, helyettük szept. 2-ikán megkezdik az osztrák-magyar bank a tizkoronás bankjegyek kiadását.

Megindul tehát a nagy mű befejezésének utolsó aktusa és mire az utolsó államjegy is hamuvá ég, ennek tüzeinek lángja egy szebb jövőbe fog bevilágítani, mely hozzáférhetőbbé teszi nekünk a nyugati pénzügyi piacokat, mely csökkenteni fogja a kamatlábat és emelni a föld értékét. (*)

A jogbölcselet.

Arad, augusztus 16.

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kultuszminiszternek általunk már érintett rendeletét, mely a jogbölcseletet, a második jogi alapvizsgálat tárgyai közül kiveszi és csak az első állam, avagy jogtudományi szigorlat tárgyául rendeli.

A rendeletet sokkal nagyobb érdeklődéssel és a közvéleménynek erősebb hullámverésével várták és fogadják, mint a mekkorára ez a tisztán az egyetem belső leckerrendjére vonatkozó intézkedés a maga valódi mivoltában egyébként számíthatna.

Két ténykörülménynek véletlen összetalálkozásából vonták le azokat a zavaros következtetéseket, melyek ezt a felcsigázott érdeklődést keltették. A budapesti tudomány egyetemen lezajlott diáktüntetések és a kultuszminiszter e rendelete között okozati összefüggést keresni botor és nevetséges.

Ellenkezik a józan ésszel, de ellenkezik legfőképpen a gyakorlati paedagógia minden elvvel, tanításával. Hogy az egyetemi diákságnak a saját leckerrendje megállapításánál konstitutív szerepet lehet-e, szabad-e engedélyezni, arra talán felesleges a felelet.

Soha és sehol a tanítás összes értékes eredményeinek kockáztatása nélkül ilven szerepet a tanuló ifjuságnak engedélyezni nem fognak. *Wlassics* Gyula kultuszminiszterrel ilyen célok szolgálatát föltenni, méltatlanság és hazánk tanügye körül szerzett kiváló érdemeinek rosszakaratu negációja.

Az egész jogbölcselet-kérdés rendezésében a néppárt játszotta az „intrikus” kétségtelenül szomorú szerepét. Bár a parlamentben tett interpellációja és kultuszminiszterünknek reá adott válasza teljes világosságot hoztak ez ügybe, mind a mai napig nem szüntek meg a „keresztes vitések” a mostan megjelent rendeletet a maguk hasznára elkönyvelni.

A *post hoc, propter hoc* szofizmája teljes mértékben elegendő érvelés bizonyos köröknek és soha nem halványuló dicsőségüknek tartják, hogy ime sikerült nekik eltörölni a jogbölcseletet.

Hogy a dolog egészen másként áll és hogy csak véletlenül előzte meg a diáktüntetés e

rendelet kibocsátását, de arra semmiféle behatással nem volt és hogy csak az egyetemi tanrend célszerűsítése játszotta az egyetlen döntő szerepet a rendelet kibocsátásánál, azt minden okoskodásnál érthetőbben, magával a rendelettel lehet bizonyítani.

Mert nem a jogbölcselet eltörléséről van szó a kérdéses rendeletben, hanem csak a tanulmányi és a vizsgálati rend olyatén módosításáról, hogy nem az alapvizsgán, hanem a szigorlaton fognak a jogbölcseletből vizsgálat alá vettetni a joghallgatók.

Nem vesztett tehát semmit jogából e tantárgy, sőt tanítása ezentul intenzívebb lesz és főleg a történeti részre, a létező elméletekre és azok irodalmára fog kiterjeszkedni.

Ez főleg tudományos szempontból is nagyon kívánatos. Mert a hallgatóság nem csupán egy rendszer esetleges excentricitásait fogja bevágni, hanem a bölcselet történetének nagy kincsesházából mindazokat az elméleteket és termékeny eszméket meg fogja ismerni, melyek a tételes jogtudomány kellő megérthetése és a jogi felfogás tisztulására egyaránt szükségessé teszik. Így valóban bölcseletté lesz e tantárgy, a mely ma igen sokszor nem egyéb elavult magánjogi dogmatikánál.

De még egy szempontból nézve a dolgot: régi hiba orvoslása ez a rendelet. A jelenlegi leckerrend szerint ugyanis a második jogi alapvizsgálatnak három tárgya van: magyar közjog, nemzetgazdaságtan és a jogbölcselet. Három terjedelmes és fontos tantárgy. Hogy a naponta legalább 5 órát előadáson töltő jogász milyen nagy eredménnyel állja ki e három nehéz tantárgyból álló vizsgálatot, az elég sárgalmasan bizonyítja e vizsgálatok statisztikái, melyekben a kitüntetéses vizsgák, tehát az első és második fokozattal minősítettek, alig teszik ki a letett vizsgák négy-öt százalékát.

Ha most a vizsgázó tananyaga éppen egyharmadával megkevesbül, csak üdvös eredményeket szülhet úgy a magyar közjog, mint a nemzetgazdaság tanulása terén, a mi rendkívül kívánatos volna. Két ilyen fontos tárgy elég egy vizsgálatra, mert mind a kettő nekünk magyaroknak fontosabb, mint a kontinens azon nemzeteinek, melyek tanulmányi rendjét eddig követtük. Nálunk a magyar közjog nemzeti életünk — néha egyetlen — védőbástyája volt

védje az országot, de hát ő maga nem lehet ott mindenütt s ki így a réseken fegyver alatt őrt áll az ország védelésében, az a királyt helyettesíti.

Hogy Sándor nem felel, az öreg szól újból.

— Azt akarom mondani, az ennek az egész beszédnek a vége, hogy ha én elmulok, kire marad ez a tanya?

— De nem mulik kend el — vág bele a fiu.

— De ha mégis elmulok?

— Hát édösanyámra, mög én rám.

Vadlövő Pál megborzong és azt mondja:

— Tödd le fiam te is a pipát, nem bírom a füstjét se nézni... Hát — int aztán, hogy az azután következő szavak amaz dologra tartoznak — hát éppen itt a baj. Anyád már öreg velem együtt, ű is már közelebb van a kifelhöz, mint a befelhöz. Hogy akarsz hát asszony nélkül élni, ezt mondd mög?

Hallgat a fiu, pedig embernyi ember. Zaj semmi sincsen. A pitvarban az edényekkel csörömpölnek. Olykor zörög a tapasztott kemence, amint benne a száraz szőlővenyige zsarátnoka összeomlik. Jó volna, ha az asszony idebent volna, De nincsen idebent. Kis vártatva szól Sándor elkomolyodottan:

— Mikó hazagyüttem katonáéktul, édös apám, valami nyóc esztendeje.

— Kilenc éve lössz, az őszre, hogy Bécsből haza gyüttél, fiam. Kedves anyáddal mőntem élében.

— Hát kilenc esztendeje. Akkó mingyár

vót a rrul szó, hogy házasoggyak mög. Mondtam, hogy igen. Mondtam, hogy Vér Emert elvőszöm. Ki nem engedte?

A csöndben a fiu újból föladjá a kérdést.

— Ki nem engedte?

Űl az öreg a padon, néz a fiára. Mikor ránéz, mintha a tükörbe nézne a harminc év előtt való időkből. Gondolatában sok minden átsuhan Régmúlt dolgokat lát ilyenkor a vénhedt tekintet.

— Én nem engedtem fiam — szól. — Különb legény vagy, semhogy olyan háznál kereskődj. Akkor azt is mondtam gazdafi vagy, hozz a házba magadhoz méltót. Egyetlen gyermek vagy, nem sir utánad se kicsi, se nagy, hát te is ojant keres.

A béres a teheneket hajtja a kuthoz inni, kopognak odakint a tehéncsülkők a fagyon. Sok, szép állat, láthatja Sándor, amint az ablakon kinéz, hogy ez már magában is milyen vagyon.

— En pedig, mondja az ablak mellől az apja beszédére — mást nem kerestem.

— Jó, jó, — nyugszik bele Vadlövő Pál. — Ez fiatalkori eset. Fiatalság: bolondság. De most, mikor mondom, hogy úgy érzöm, hogy elmulok! Most kérdöm, hogy, hogy akarsz möglőnni asszony nélkül?

Sándor az asztal elé áll. Szólni akar, de nem teszi. Előbb a Lukácshoz folyamodik. Hiába, bátorság kell ide.

— Hát — felel aztán — most is elvőszöm, most is idehozom, ha akarja édes apám.

— Pál elszőrnüködvé tekint Sándorra:

— Kit, te?

— Emert.

— Emert?!

— Emert!

Reszket a keze Vaslövő Pálnak, ahogy az asztal szélét sikálja vele. Mintha hideg volna a szobában. Hej, kutya teremtette, hej, hej. Ilyen bolond világ, milyen új világ. Szépen megtermett ember ez a Sándor, amugy... De sőtédik már odakint.

Rekedten mondja Pál:

— Vér Emer a kutyanak se köll mán.

— Neköm köllene.

— Esött szöméj.

— Nekem nem az.

Az öreg dühösen folytatja:

— Fattya van neki.

— Nincs annak!

— Van annak! Hát az a rossz kölyök, a ki örökké utána ténfőrög? A betyár! Az őszön is beleeresztette a malacokat a szőlőbe! Ugy megvágta az astorral, — hogy a vére is kiserkedt!

Most már emez ember is reszket. Névtelen dühök lágoznak benne. A pillanat elérkezett, mikor nincsen fiu, csak emberek vannak egymással szemközt. E pillanatok azok, amikor, ha kés van az asztalon, föl szokás kapni. Itt nincs kés az asztalon, csak kását ettek fakánállal.

— Hát vágta kend? — fakadt ki Sándor. — Ugy hát? csak vágja kend, serkessze tovább is a vérét! Joga van kendnek hozzá, mert az egyetlen gyerökinek az egyetlen gyeröme

s a nemzetgazdaságra vár a feladat, hogy gazdaságilag erőssé és függetlenné legyen.

Nem árt, ha e tekintetben erős és képzett nemzedékeket nevelünk a jövő gazdasági harcra.

Ime, csak nagyjában, mik voltak e rendelet indító okai. Sokkal magasabbak és tisztábbak, hogysem a hangoztatott rágalmak érinthetnék.

TÁVIRATOK.

A kínai béke-egyezmény.

Peking, aug. 16. A követek aláírták a békejegyzőkönyv ideiglenes tervezetét, hogy ezzel rábírák kormányait, hogy többé ne tegyenek rajta változtatásokat. A követek azt hiszik, hogy kedden a kínai meghatalmazottakkal együtt aláírhatják a békejegyzőkönyvet.

Az örmények helyzete.

Filippopolis, aug. 16. Konstantinápolyi jelentések szerint az örmények letartóztatása és kiutasítása egyre tart. A rendszabály okául a török rendőrség azt a hirt terjeszti, hogy *Vahe*, az ismert örmény forradalmár Konstantinápolyba érkezett, a mi azonban állítólag nem igaz.

Felfüggesztett vámtisztviselők.

(Panama Nagyváradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Rimler Károly nagyvárad helyes polgárma napon felfüggesztette állásától Beckay Arthur vámfelügyelőt s vele együtt Horváth János és Farkas József vámmellenőröket és nyomban elmozdította állásától Papp Lóvászartéri felügyelőt.

Ennek a váratlan meglepő intézkedésnek az eredetét ama följelentésekben kell keresni, melyekkel a városi vámkezelés legszigorubb ellenőrzője: Balogh Döme törvényhatósági tag oly sűrűn lépett a város közönsége elé. A panaszos följelentéseknek szinte szakadatlan sora vonta magával a szomorú vizsgálatot, melynek rendjén szükségét látta a hatóság annak, hogy a vétkezes tisztviselőket a további munkától sür-

gösen elvonja. A további vizsgálat lesz hivatva azután földeríteni, vajjon történt-e olyan mulasztás vagy visszaélés, mely a polgármester kelyettes intézkedését igazolja.

Balogh Döme régóta, különös buzgósággal ellenőrizte a város vámkezelését, s nem sajnált semmi fáradságot, hogy nyomára jöjjön azoknak a szabálytalanságoknak, amikről szelvényben suttogtak Nagyváradon Balogh Döme a város törvényhatóságának legutóbbi közgyűlésén is három konkrét esetet mutatott be a vámkezelési visszaélésekre vonatkozóan s ismételtén kérte a szigorú vizsgálat megindítását.

Beockay Arthurt és a vámmellenőröket különféle visszaélésekkel vádolták. Többek közt azt panaszolták, hogy a vámnál a beérkező szekerek után szedett díjakról kisebb összegű bárcákat adtak, továbbá hogy több esetben a lefizetett vám ellenében bárcát egyáltalán nem adtak át a félnek s végül azt a vádat emelték ellenük, hogy kiselejtezett, régi vámjegyeket meg nem engedett módon használtak föl.

Rimler Károly főjegyző, a szabadságon levő polgármester helyettese a rendőrséggel párhuzamosan vizsgálatot indított, amely most nyert befejezést s minthogy a szervezeti szabályrendelet a vámszemélyzetre vonatkozó részben úgy intézkedik, hogy a polgármester a vámfelügyelőt, az ellenőröket s a többi alkalmazottakat minden indoklás nélkül elbocsáthatja, a polgármester helyettes jónak látta a főtebb nevezett tisztviselők felfüggesztését.

A főjegyző ma délelőtt végzésben adta tudomására a felfüggesztett tisztviselőknek határozatát, s egyben gondoskodott helyettesítésükről. Beckay Arthur vámfelügyelő helyébe ideiglenesen Klemenc Péter városi adóhivatali számvisztet nevezte ki, az ellenőri vizsgálat teljesítésével pedig Abhandesz István városi havidíjast bizta meg.

Beckay Arthur az untalan hangoztatott vádakkal szemben maga is több ízben kérte a vizsgálatot, mely a való tényállást felderíti, s láttatni fogja a teljes igazságot. Beckay azzal védekezik, hogy tisztán személyes ellenségeskedés kovácsolta ellene a vádakat, amelyek őt nem érinthetik, mert fizikailag lehetetlen volt napjában az összes vámokat ellenőrizni olyképp, hogy távollétében szabálytalanságok nem fordulhattak volna elő.

az! Nem ismert kend rá a tulajdon vére, mikor az ártatlannak a vérit serkesztötte?

Féive nyit ne a lármára az asszony s megállva az ajtó mellett, haligatja, amit a fia beszél. Indulattal tárgyal Sándor tovább:

— Vágja kend! Olje meg kend! Gyilkolja kend agyon! Kend az öregapja, jogosult rá, vágja csak a gyöngé testit az egyetlen onokának!

Meredten néz a lánghan égő, lázadó fiulegényre Vadlövő Pál. Mintha álmot látna és világosság és fényesség volna imitt-amott a házban. Mi van itt, én Istenem, mi van itt? Mik történnék még ez életben? Onoka. Hogy is csak: onoka? Emer, meg Sándor, meg mi egymás.

— Fiam, fiam. — mormogja Pál.

Csillapulnak Sándor indulatai. Halkabban beszél.

— Leg is jobb lösz, apám, ha elviszöm innen anyástul, hogy ne vágghassa kend többet.

— Kit? — motyog az öreg.

— Palkót. Palkát.

— Pali. Pali a neve.

— Az, mert az öregapja is az. Majd elmék én velük erről a tájról. Ahuva a kend ustora nem ér el, édös apám.

— Sándor, Sándor. — szól halkan az ajtó mellől az asszony.

A padból dacosan veti fel a fejét a vén: — Huva mennél? Kihön? Hun van neköd vagyond, amire mennél?

Az alázatás semmit sem használt. Sándor csak még jobban elborul. Keserűen mondja:

— Béres gyanánt dolgoztatott kend, mióta

az eszemet tudom. Nem mondhatja kend, hogy ne tudnám megfogni a dolog végét. Hát majd elmék. De az én fiamat ne üsse kend! Erti kend édös apám? Az én fiamat ne üsse kend, ne üsse senki, mert...

— Nem szól többet, hanem megindul. Ugy lehet, ki is menne a havas alkonyba, hogy soha többet vissza ne jöjjön, de az ajtónál elfogja az anyja:

— Fiam! Sándor fiam, Sándor-bándor, engem itt ne hagyj — rehegi. — Engöm söm-mi módon itt ne hagyj, mert möghalok.

Bibliákban írják, hogy az anyaloknak van szava és hogy az nagyon szép. Mi igaz benne, mi nem, nem lehet tudni, mert nagyon kevesen hallhatják. A földi életben egy szó van csak, amely vele hasonlatos: az anyaszó. Sándornak a szive is megreszket rá s megáll, fejét lehajtván.

— Fiam — mondja a padból Vadlövő Pál.

Sándor mondja:

— Édös, kedves, jó szülőanyám.

Az asszony félve szól:

— Apádhoz nincs szavad, Sándorom?

Sokféle szagatott szívével megrendülve fogódzik a gyenge öregasszonyba a hatalmas fiu. Már csakugyan egészen elsötétedett, csak épp a holdvilág maradt meg, annak némi fénye beszógal az ablakon. Vadlövő Pál fölnyul az ablakpárkányba a pipáért:

— Fiam.

— Édös apám?

— Hozd elő a kis onokámat.

Szelle butorai.

(Árverés a Petőfi-utcában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Holnap, szombaton lesz Szellének a legizgalmasabb napja. Reggel 8 órakor fogják elszállítani azt a temérdek butort, melyet a csődtömeg magának a hitelezők követelésének fedezésére lefoglalt. Szelle rendkívül félti butorait s mindezideig kárörvendve nézte, mint igyekszik Kertész Miksa dr. tömeggondnok a butorokat biztos és könnyebben hozzáférhető helyre hozni.

Kertész megkísérelte a rendőrségnél a karhatalom kieszközlését, de ezt megtagadták tőle fennálló szabályrendeletre való hivatkozással. Azután a járásbíróshoz fordult Kertész, hogy az rendelje ki a bírósági végrehajtót a butorok átszállítása végett. A járásbíróshoz is megtagadta a végrehajtó kiküldetését.

Ekkor a csődbíróshoz fordult Kertész dr. A csődbíróshoz Kertésznek lapunk tegnapi számában közölt kérvényére a következő végzést hozta:

Tekintettel arra, hogy az 1881. évi XVII. t. cz. 100 §-ában a tömeggondnok részére megállapított kezelési és rendelkezési jognál fogva a csődvagyon biztonságba helyezése és tartása a csődtömeggondnok jogszerű és törvényes hatáskörébe tartozik;

tekintettel továbbá arra, hogy az 1881. évi XVII. t. c. 157 §-a alapján a felszámolás megtartásával a hitelezők jogot nyernek a csődvagyon a tömeggondnok és csődválasztmány által önállóan kezelni és értékesíteni;

tekintettel arra, hogy a csődvagyon értékesítése tekintetében, a mint a becsatolt csődválasztmányi jegyzőkönyvekből is kitűnik, a választmány már intézkedett, s a tömeggondnokot a megfelelő utasítással el is látta;

a kir. törvényszék mint csődbíróshoz a tömeggondnok azon kérelmének, hogy a csődleltárban 242—435 tétel számok alatt felvett ingóságoknak a fentiek szerint törvényes alapon leendő átszállítása végett bírói kiküldött kirendelése végett az aradi kir. járásbíróshoz végrehajtási osztályát megkeresse, ezennel helyt ad és tekintettel arra, hogy az 1881. évi XVII. t. c. 153 §-a értelmében a csődvagyon értékesítése a végrehajtási törvények értelmében eszközendő, megkeresi a nevezett hatóságot, hogy a fenti célból a bírói kiküldött kirendelése iránt intézkedni sziveskedjék.

Aradon a kir. törvényszék mint csődbíróshoznak 1901. évi augusztus hó 14. napján tartott üléséből

Benicky, jegyző.

Ennek a végzésnek és illetőleg megkeresésnek alapján a járásbíróshoz nem zárkozhatott el a bírósági végrehajtónak kiküldése elől. Szarka Sándor dr. kir. albiró ma délután a következő végzést hozta:

A kir. törvényszék, mint csődbíróshoz fenti számú végzésével elrendelt cselekményeknek a csődtömeggondnok közbenjöttével leendő foganatosítása végett Török Dénes bíróshoz végrehajtó kiküldetik, és a kir. törvényszék végzése mihez tartás s az iratokhoz leendő csatolás céljából részére kiadatik.

Miről Kertész Miksa dr. ügyvéd, mint csődtömeggondnok jelen végzés útján értesítetik.

A kir. járásbíróshoz
Aradon, 1901. évi augusztus 16-án.

Dr. Szarka,
kir. albiró.

Holnap reggel 8 órakor tehát megjelenik Szelle lakásán Török Dénes végrehajtó, Kiss Gyula bíróshoz becsüs és Csizmas Szilárd, mint Kertész dr. helyettese, egynehány butorszállító kocsival és a lefoglalt tárgyak azonosságának megállapítása után elszállítatják azokat a Petőfi-utcába egy bérelt helyiségbe, a hol aztán rövidesen újra kerülnek előreláthatólag nagy

vevőközönség előtt. Az átszállítás valószínűleg másfél napot fog igénybe venni.

Abban az esetben, ha a Szelle lakását zárva találnák, Török Dénes lakatossal fogja azt kinyitítani. Ha pedig Szelle ellenállást fejtene ki, akkor Török végrehajtó azonnal a rendőrséghez fordul, mely ez esetben köteles lesz karhatalmat adni a végrehajtónak.

SPORT.

+ Az aradi lövészünnepély. Az aradi polgári lövészegyesület tegnap délután váiasztmányi ülést tartott, melyen az idei lövészünnepély modozatait állapította meg. Szeptember hó 7. 8-án és 9-én fognak ez ünnepélyek lezajlani. A második napon 8-án, vasárnap délből ban- ket lesz.

+ Turisták kirándulása. Miután a vett értesülés szerint a Boli barlangot egy felhősza- kadás elárasztotta, s a Pozeng-hegyen levő tu- rista menházat felszereléseiből kifosztották, az elnökség e helyen értesíti az érdekelteket, hogy a Petrozsényba tervezett kirándulás elmarad. Eppen ezért a turista egyesület csatlakozik a Menyházára menő aradiakhoz, s akik ezen ki- rándulásra részt óhajtanak venni, holnap dél- előtt 10 óráig jelentkezhetnek Szilágyi György egyesületi titkárnál. (Templom-utcai fiúisk.) A Menyházára menők szombat délből 12 óra 6 p. indulnak.

+ Kerékpárosok Makón. A Meteor aradi kerékpár klub élénk mozgalmat indított tagjai és sport társai körében, hogy a Szent-István napját együtt tölthessék el a makói kiállításon. Felkéréstnek ezért a résztvenni szándékozók, hogy Neubauer Manó klub-alelnöknél (esetleg telefon 411 sz.) jelentkezzenek, hogy a kiál- litási kedvezményeket előre biztosítani lehes- sen. A kiránduláson vendégeket szívesen lát- nak. Indulás 20-án reggel 4 órakor a Vass- kávéháztól.

+ Aradiak versenyen. A Meteor kerékpár- club két jeles versenyzője, Petkovits Béla és Róth Lajos ma utaztak el a holnapi újvidéki orsz. kerékpárversenyre, honnan valószínűleg győzelemmel térnek vissza.

+ Turázás. A Meteor kerékpár klub két kitartó kerekese Eisele János és Bloch Lipót holnap utnak indulnak Temesvár és Versecen át Orsovára, onnan Herkulesfürdőn, Karánse- besen és Lugoson át csütörtöknön akarnak itt- hon lenni a több, mint 500 kilm. utról.

Főhercegek Szegeden.

(Lipót Szalvátor látogatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Tegnap néhány órán keresztül magas ven- dégei voltak Szegédnek. Lipót Szalvátor kir. herceg nejével, osztriai Blanka főhercegnővel, a ki Don Carlos leánya és egy orosz nagyher- ceggel a városba jött a hol esti tíz óráig tar- tózkodtak. Fél nyolc órakor érkezett meg a főhercegi pár és az orosz nagyherceg a Sze- ged-állomáson, a honnét bérkocsin a Próféta- vendéglőbe hajtottak.

Lipót Szalvátor altábornagyi egyenruhát viselt; magas termetén szépen feszült, az uni- formis. Neje, Blanka főhercegasszony egyszerű fekete ruhában volt, az orosz nagyherceg pe- dig hazája katonai egyenruháját viselte. Az illusztris társaság a vendéglő udvarkerthelyi- sézébe ment, ahol egy hátsó asztalhoz ültek. Beléptükör a vendéglőben étkező katonatisz- tek fölállottak és tisztelegtek.

A főhercegi párt és a nagyherceget maga a vendéglőtulajdonos, Dancinger János szol- gálta ki. A vacsora dinnyén kezdődött s még három fogást számlált. A kerthelyiségben Er- délyi Kálmán zenekara játszott a szép kerin- gőket és a tüzes magyar nótákat.

A zene láthatólag pompás kedvre han- golta a kitünő vendégeket, különösen pedig Blanka főhercegnőt, aki Fehér Polditól tanulta

a hegedülést. A főhercegnő később Stein Ar- nold pincérfiával magyarul odaüzent a cigány- primásnak:

— Játsza el a „Le petit bleu“-t és a „Do- nan“-keringőt, de magyar nótákat is szeret- nek hallani.

A zenekar eleget tett a kívánságnak, majd talpalávaló nótákat játszott, melyek ritmusára a főhercegnő a kezével jelezte az ütemet. Lipót Szalvátor németül és franciául beszélgetett a tulajdonossal; az orosz nagy- herceg pedig néhány magyar szót is hal- latott.

Étkezés után a főherceg meglegedését fejezte ki Dancinger János előtt. Dicsérte a város szépségeit, melyek az esti kocsiás alatt is megragadták figyelmét s őszinte lelkesedé- vel szolt a cigányzenéről, mosolyogva mondván:

— Nagyon szívesen itt maradnánk, akár éjjelig is, de a tíz órai ekspressz-vonattal utaz- nunk kell.

Blanka főhercegnő is sajnálta, hogy nem élvezheti tovább a muzsikát. Érdekes, hogy a kir. hercegnő Erdélyi Kálmánt megszólította és németül kérdezte tőle:

— Hol láttam én már Önt?

— Fenséges asszony, — válaszolt Erdélyi — a cigányok mind egyformák.

A főherceg a cigányprimásnak vacsora közben száz koronát küldött.

Távozásukkor a jelenvolt katonatisztek is- mét sorfalat állottak, mire a kir. herceg és a nagyherceg katonásan tisztelegtek, a szökehadu főhercegnő pedig mosolyogva köszöntötte őket egy fejbiccentéssel.

A kapunál a kir. herceg megkérdezte Dán- cingertől a nevét és hogy milyen vendéglőben voltak. Aztán ismételen elköszönt tőle.

Este tíz órakor rohogott be a „Szeged“- pályaudvarra a keleti ekspressz-vonat, mely- lyel a főhercegi pár és az orosz nagyherceg Bécs-felé utaztak.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Bölcs Nánán, rego. Ujházi Bde ven- dégfellelétevel.

Vasárnap: Déltán: Párisi élet, operette. Este: Csikós, népszimn. Arkossyné-Zoltán Olga és Ujházi Bde vendégfellelétevel.

* Két előadás volt a tegnapi ünnepnapon a nyári színházban. Déltán Papanek Danit adták zsufolt ház előtt. A bohókás darab és az abban szereplők kitünően mulattatták a közön- séget, mely zajosan megtapsolta a sikerült elő- adást. Este a Medel került színre majdnem üres ház előtt. A közönség csakhamar kiérezte, hogy a színházi iroda rossz proféta volt, mikor ezt az operettet ebben az előadásban jó előre a nyári évad kasszadarabjának hirdette. Ugyan- azok a fogyatkozások és hibák, melyek az első előadás alkalmával voltak, és melyeket e he- lyütt kiemeltünk, most is fenforogtak. A sze- replők közül Rubes, Polgár, Tomcsányi Russi és Mányai Aranka jó kedvvel játszottak és ismét csak az ő érdemük az, ha valami sikere volt az operettnak. A címszerepet Felhő Rózi ját- szotta. Egy megjegyzésünk volna a rögtön- zésekre vonatkozólag. Általánosan elfogadott szabály az, hogy rendezett és fegyelmezett szin- társulatnál a rögtönzés tilos. Miután a mi tár- sulatunk sem a rendezett, de különösen a fe- gyelmezett társulatok közé sem tartozik, ergo a rögtönzésnek ugylátszik volna nálunk joga- sultsága. Ebből a szempontból tehát nem is ke- lünk ki a rögtönzés ellen, de azt már a legeré- lyesebben megköveteljük, hogy a rögtönzések ne legyenek szemérmetlenek. A model előadása közben több ízben rögtönzéseképen: „tiszteltetem a nagymamáját!“ kifejezés mondatot. Néhány nappal ezelőtt még nem, de ma már mindenki tudja, hogy ennek a kívánságnak szűkebb körben mi értelmet tulajdonítanak, hogy ez a mi bohémiaiak körében oly trágár és aljas szó-

lasmód, minőt a maga magyar fordításában csak a társadalom pórásabb eleme szokott dur- vaságában használni. Carolus.

* Bölcs Nánán. Lessing drámai költemé- nyében Bölcs Nánán címszerepében játszik szombat este Ujházy Ede, a nemzeti színház kiváló művésze. A mester nagy alakításai közt első helyen áll a Bölcs Nánán, a társulat na- ponkint próbált a darabból, hogy a jeles ven- déghez méltó előadás legyen. A szereposztás ez: Szaladin: László, Spittach: Angyal, Reche: Komlóssy Ilonka, Daja: Kalocsa Róza, Templá- rius: Palágyi, Derois: Mezey, szerzetes: Fényéry, Emir: Cakó.

Váres verekedés

a braganzai herceg kíséretével.

(Katonatisztek és városi tisztviselők hajnali csatája.)

A Szegedi Napló ma déltán érkezett száma közli a fönti három soros cim alatt a következő cikket:

Ma hajnalban párját ritkító, kínos eset történt Nagykikindán. Egy mulató civiltársaság, melynek tagjai a város polgármestere, főügyé- sze, közgyámja, továbbá egy tanító és egy bankhivatalnok voltak, összeütközött a város- ban időző braganzai herceg kíséretével, két főhadnaggyal s az afférből általános vereke- dés, majd iszonyatos vérontás támadt, aminek főként a polgármester, meg a tanító adta meg az árát.

Nagykikindai tudósítónk a kínos esetről s annak előzményeiről a következőket jelenti:

Nagykikinda, augusztus 15.

A braganzai herceg három tiszt kíséreté- ben az este Aradról automobilon jövet Beodrara tartott Karácsonyi grófnő születésnapjára (Mária- napra.) A sötétben eltévesztették az utat s visszatértek Kikindára a Nemzeti szállóba s itt mulattak.

A herceg később aludni ment s lefeküdt gróf Eiselberg főhadnagy is, így kíséretéből csak gróf Haller és Pauer István főhadnaggyok maradtak f.n.n. Egy másik asztalnál mulatott dr. Bogdán Zsivkó polgármester, Dus Sándor városi főügyész, Roeszner Imre városi közgyám, (nyugalmazott huszár-kapitány, az alispán sé- gora, Hoffmann János tanító és Kandell Zsig- mond, a Magyar országos központi takarékpénz- tár helybeli fiókjának hivatalnokai.

Hoffmann a tiszteket felszorozni kezdte, eb- ből szóváltás támadt, a polgármester is bele- avatkozott, mire Haller a polgármestert vadrác- nak nevezte.

Ez eldöntötte az affér sorsát. A polgárme- ster gróf Haller főhadnaggyot torkon ragadta, Hal- ler a polgármestert szintén s egy perc múlva általános, iszonyu verekedés támadt, mely a ká- véházban kezdődött s az utcán folytatódott.

Már reggeli 5 óra volt az idő s a piac teli volt emberekkel. A folyton tartó verekedésnek tömérdek nézője volt s értesült arról a rendőr- ség is, honnét tizenkét fegyveres rendőr sie- tett a polgármester segítségére. Hoffmann Já- nost csunyán összevagdalták. Hoffmann, aki roppant erős ember, megragadta Haller főhad- nagy kardját, ez pedig kirántotta s Hoffmannt összevágta. Bő rész jutott ki a polgármester- nek is.

Gróf Eiselberg főhadnagy az esetről azon- nal jelentést tett a kabin-tirodának, mivel a bra- ganzai herceg a királyicsaládhoz tartozik és a hadtestparancsnokságnak.

Az eset Nagykikindán óriási szenzáció tár- gya: rendkívül élénken tárgyalják pro és contra s a főtérre a szálló előtt csak úgy hullámszik a közönség. Eleintén a civilek pártján volt a köz- vélemény, de most már más hangok is hallat-

szanak, mert azt beszélik, hogy a verekedést a civilek kezdték kötelező magaviseletükkel.

A verekedésben résztvevők, úgy a katonaság, mint a civilek még a délelőtt folyamán kölcsönösen provokálták egymást. Azt hiszik, hogy valamennyien meg fognak egymással verekedni.

TANUGY.

(—) Kisdiednevelők gyűlése. Az Arad-vidéki kisdiednevelők köre folyó hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a Demeter-utcai óvoda helyiségében választmányi ülést tart, melyre az egyleti tagokat, valamint az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség. A gyűlés tárgysorozata a következő: A tavaszi gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. A legközelebbi gyűlés helyének és idejének meghatározása. Gyakorlati foglalkozó és bíráló kijelölése. Indítványok.

(—) Óvodai záróünnep. A Demeter-utcai városi községi óvoda folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor tartja záróünnepét melyre a szülőket és a nevelésügy barátait tisztelettel meghívja Korniss Ilona óvónő.

Huszonkét család veszedelme.

(Kényszerfürdő a Marosban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A Maros hirtelen áradásának a napokban huszonkét család majdnem áldozatul esett. Csak a végső pillanatban érkezett számukra a mentés. Tudósítónk következőkben számol be az esetről.

A szépfalusi házi fonással foglalkozó németek évenként tavasszal és ősszel, illetve takarás után a Maros földnyulványait keresik fel, hogy a kosár fonáshoz szükséges fűzet összegyűjthessék.

A Maros vizállása még csekély volt, mikor huszonkét szépfalusi család, kocsikkal, lovakal a kincstár tulajdonát képező és Csicsér község határához tartozó marosmenti földnyulványon letelepedett. A fűzesbe hatoltak s szorgalmasan dolgozva ügyet sem vetettek a Maros áradására.

Mikor már a levágott fűzfa vesszőkkel a kocsikat tele rakták, csak akkor vették észre, hogy a Maros megáradt, őket bekerítette és a faluba vezető utat teljesen elöntötte.

Rémülten igyekeztek veszélyes helyzetükből menekülni, de minden út el volt a menekvéstől zárva. A Maros áradása mind nagyobb méréket öltött, helyzetük mind veszélyesebb lett. Segélyért kiabáltak, de a tulsó parton levők sem mehettek segélyükre a magas vizállás miatt. A csicséri komposok is értesültek az esetről, de miután áradáskor tilos a közpözeledés, nem mentek segélyükre.

A Maros pedig ezalatt veszedelmesen áradt és még be sem esteledett, már a szigeten rekedtek bokáig gázoltak a vízben.

Végső erőfeszítéssel visszahúzódtak a fűzesbe és az ágakba kapaszkodva tartották fenn magukat, hogy a hőmpölygő áradat magával ne ragadja őket. Átfázva, halálra gyötörve töltötték az éjet a jég hideg vízben. Reggelre már derékig vízben voltak.

Teljes huszonnégy óráig, egy nap és egy éjjel voltak ily rettenetes helyzetben, míg végre megérkezett a segítség. Petkó Zoltán ujaradi tb. főszolgabíró táviratilag utasította a csicséri községi elöljáróságot, hogy kényszerítsék a komposokat a mentési munkálatokra.

Az agyongyötört embereket gondos ápolás alá vették.

HIREK.

Párbajban agyonlőtt gyermek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 16.

Megrendítő eset történt tegnap reggel a felvidéki Zborón, hol Krusecz Vilmos ottani lakos 15 éves Lajos nevű fiát párbajban meglőtték. A szerencsétlen eset részleteiről az alábbi tudósítást kaptuk:

A kis Krusecz Lajos, ki most végezte az ötödik gimnáziumi osztályt Besztercebányán, a vakációt otthon töltötte szüleinél. Ezalatt az idő alatt a fiatal diák szerelmes lett Melis János ottani földbirtokos Ilonka nevű tizennégy éves leányába, a kinek azonban egy másik udvarlója is volt Litka Sándor erdész 16 éves Miklós nevű fia személyében.

A két fiu naponként felkereste a kis Ilonkát s eleinte elég jó barátságban éltek, de később a féltékenykedés elidegenítette őket egymástól s ettől kezdve kerülték egymást, mind-egyik arra törekedett, hogy egyedül udvarolhasson Ilonkának.

A napokban azután keményen összeszólkozott a két fiu, miközben a nagyobbik, Litka Miklós, a leány előtt arcul ütötte Krusecz Lajost. Természetesen ez a megszegyenyítés nem maradhatott megtorlás nélkül. A kis Krusecz még aznap felkereste két iskolatársát, Lencsik Mihály és Jakubcsics Lajost és ezek által elégteltelt kért. A fiuk pisztolypárbajban állapodtak meg, mely megfelelő pisztoly hiányában revolverekkel ment, végbe, melyet úgy loptak hazulról.

Tegnap reggel a gyermekek kimentek a hegyek közé s ott, miután a segédek felállították őket, egyszerre lőttek egymásra. Litka Miklós golyója belefuródott a kis Krusecz hasába, a ki most élet-halál között lebeg. A szerencsétlenség után az ellenfél és a segédek elfutottak a helyszínéről és otthagyták az áldozatot; csak az egyik segédnek volt annyi bátorsága, hogy Krusecz szüleit értesítse a szomorú esetről, a kik azután hazaszállították gyermeküket. A csendőrség bejelentette az esetet a törvényszéknek.

A vőlegény kalandja.

— Jeggyűrű a zálogházban. —

Arad, augusztus 16.

Míg az embernek pelyhes az álla: ifju és bohó. Az ifjuság néha a sirig elkíséri az embert, de a gondtalan novella írók állítása szerint rózsaszínűnek látjuk a közel jövőt: a házasság előtt. Ez így szokott lenni, hiába bizonyítja ellenkezőjét Kármán József és Benickyné-Bajza Lenke.

Egy aradi kishivatalnok vigkedélyű, mulató fiatal ember volt, akit csak — mint mondani szokás — kötéllel fogtak meg egy leány számára. Vőlegény lett a derék ur. Arany karikagyűrűt viselt az ujján, amelybe bele volt vésve a név: Erzsike.

— Hiszen szép dolog lehet az a házasság — gondolta a vőlegény, de azért csak csöndesen siratgatta az arany szabadságot, a vidám legény életet, temetgette a színes emlékeket.

A legény élettől és idők óta bor mellett bucsuzik a halandó ember, amint a vidám vőlegény is tette. Ha az ember nagyon busul, sokat iszik, a sok bor pedig sok pénzbe kerül, holott a kis hivatalnoknak kevés a pénze s így bizony megtörtént, hogy a csillogó karikagyűrű egyetlen bánatos sóhaj kíséretében bevonult a zálogházba.

De a vőlegény becsületére legyen mondva, huszonnégyóra múltán, már újra ott ragyogott mutatoujján az aranyos szinbolum.

A jegyes pároknak rendes szokásuk a jeggyűrűkkel játszani. Le és felhuzogatják, csókolgatják s hasonló gyerekségeket visznek véghez vele.

Egy ilyen negédes játék közben Erzsike kisaszony a vőlegénye jeggyűrűjébe tekint, elsápad, elsikoltja magát és elájul. Az egész ház összeszaladt, alig tudták eszméltre hozni az elájult menzasszonyt, aki ammint magához tért, megvetőleg végignézett vőlegényén.

— Nyomorult, hűtlen, gazember! — kiáltott fel a leány s ajtót mutatott a vőlegény urnak.

A vőlegény nem tudta mire velni a dolgot, csak azután vette ő is szemügyre a jeggyűrűt. Akkor derült ki a rettenetes való.

A zálogházas ugyanis a kiváltáskor tévedésből egy idegen gyűrűt adott vissza, a melyben „Erke” helyett az Ilonka név volt belevésbe.

Hogy a vőlegénynek sikerül-e aztán a félreértést eloszlatni és monyasszonykáját kibékíteni, arról egyelőre mit sem tudunk.

— A király születésnapja. Vasárnap lesz I. Ferenc József, dicsőségesen uralkodó királyunk születésnapja, melyet az ország egész népe vallási és nemzeti különbség nélkül megünnepel. Ebből az alkalomból, valamint a szintén küszöbön lévő Szt. István-ünnep alalmából Csák Czirjék dr. rendfőnök a következő felhívást intézte a hivatalok, testületek és egyesületek vezetőihez:

Hivatalos tisztelettel értesítem a tek. címet, hogy f. évi aug. 18-án Ő csász. és apost. királyunk születése napján d. e. 10 órakor, 20-án pedig dicső királyunk Szt. István emlékezetére d. e. 9 órakor ünnepélyes szent miséket fogunk az egék Urának bemutatni, melyekre a tek. címet tisztelettel meghívom.

Arad, 1901. aug. 16.

Dr. Csák Czirjék.
Rendfőnök.

Az aradi izr. hitközség elnöksége az alábbi értesítést teszi közzé:

Ő csász. és apost. kir. felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk I. Ferenc József születési napja fordulójának megünneplésére az aradi izr. hitközség vasárnap, d. e. 11 órakor a zsinagógában hálaadó diszi-stentisztet rendez.

Megemlítjük még, hogy Arad loyális polgársága mint az előző években, úgy az idén is zenés takarodót, fáklyás menetet és fényes kivilágítást rendez a király születésnapjának előestéjén. A katonaság a waggonyár-molletti térségen tábori misére jön össze vasárnap reggel 8 órakor. Délben a Fehér Kereszt téli kertjében tiszti banket lesz.

— Bárá Fejérváry jubileuma. Bárá Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ötven éves katonai szolgálatának jubileumi ünnepe, melyet tiszteletére rendeztek, szépen sikerült és hiven tükröztette vissza azt az általános tiszteletet, melyben bárá Fejérváry Géza részesül. Az ünnepély katonai jellege szűkebbé tette az ünnepély határait, de mindamellett alkalom nyílt rá, hogy bárá Fejérváry mellett tünessenek azok a testületek, melyeknek diszét képezi A tisztelgők sorát a honvédség nyitotta meg. József főherceg üdvözlő beszéde, telve a hős katonai magasztalásával, lelkesítő volt. Aztán a közös hadsereg következett, élén Lobkowitz herceggel. Majd a képviselők tagjai és a véderő-bizottság tagjai tisztelegtek. A főváros és Baranyavármegye tisztelgése egészítette ki a sort. Ezenkívül pedig az üdvözlőtek egész halommal érkeztek. A tisztelgések során bárá Fejérvárynak az üdvözlőkre adott válaszai kifejezői voltak a kiváló férfi hazafiságának, egyénisége kedvességének és erejének. Az ünnepély hatásában lelkesítő és tanulságos. Az a tudat, hogy jelesait a nemzet megbecsüli, hogy az elismerés és kitüntetés az érdemeket nyomon követi, hatással lesz a közpályán munkálkodókra. Sokszor kellett félreértésekkel küzdenie bárá Fejérvárynak, míg a dicsőség e

teljességéhez juthatott. De most aztán az egész ország együtt ünnepelt az ünneplőkkel és az öröm, hogy Fejérváry újra a régi, a betegséget legyőző, erős katona lett, kedves örömet kelt mindenütt.

— **Frigyes császárné utolsó percei.** A berlini *Localanzeiger* szerint *Teigomouth* Shora angol udvari pap Hamburgban tartott gyászbeszédében a következőképpen írta le *Frigyes* császárné utolsó perceit: Midőn az örök elválás órája ütött, kedves barátom, egy pillangó repült be az ablakon és ide-oda szálldogált a szobában, azután pedig a haldokló kezén telepedett le. A császárné mélyet sóhajtott, a pillangó elrepült — és a császárné lelke is felszállott az égbe.

— **A hegyaljai villamos ügye.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter értesítette a várost, hogy a *Péterffy* Antal és társainak az *Arad-hegyaljai helyiérdekű villamos vasút* vonalaira kiadott *előkészítési engedély* érvényét egy évi időtartamra meghosszabbította.

— **A kassai dalár-verseny.** Ma délelőtt kezdődött Kassán az országos dalárda-hangverseny. Délelőtt 9 órakor a dalárdák összegyűltek a városháza nagytermében, ahol *Lung György* székesfővárosi tanácsnok, a gyűlés diszelnökei: *Bubics* Zsigmond püspököt és *Péchy* főispánt üdvözölte. Ezután *Bubics* püspök gyönyörű költői beszédben üdvözölte a dalosokat. A beszédet az óriási közönség állva hallgatta végig. Erre megalakították a zsűrit, melynek tagja lett Aradról *Institoris* Kálmán városi főjegyző, polgármester helyettes. Gyűlés után a dalosok a téli színházba vonultak, ahol megkezdődött a hangverseny. Az egész színház zsufolásig megtelt. Valamennyi dalárda igen szépen énekelt. Délután kiránduláson vettek részt a dalosok, este 7 órakor pedig a második csoport folytatta a versenyéneklést.

— **A német trónörökös háztűznézőben.** Budapesti távirat szerint *Eitel Frigyes* német trónörökös, a bonni egyetem hallgatója, ma Londonba érkezett. Londoni utja szerint egy eljegyzéssel van kapcsolatban. — **A conaughti herceg lányai közül akar az ifjú trónörökös magának menyasszonyt választani.**

— **Szwarc Gusztáv új tanszéke.** A mikor az ország érdeke *Nagy* Ferencet egyetemi katedrjáról a kereskedelmi miniszter mellé államtitkárnak szolgáltatta, üresen maradt az egyetemen a kereskedelmi és váltójog tanszéke. *Szwarc* Gusztáv dr., a római jog egyetemi tanára töltötte be ideiglenesen e katedra teendőit. Most pedig, a hivatalos lap jelentése szerint, a király véglegesen is kinevezte a kitűnő jogtudóst a budapesti egyetem kereskedelmi és váltójogi nyilvános rendes tanárává, de feljogosította őt egyúttal a római jognak további előadására, melynek *Szwarc* Gusztáv kiválóan hivatott interpretálója. A kitűnő jogtudós kinevezése bennünket *aradiakat* már azért is érdekkel, mert *Szwarc*nak Aradon kiterjedt rokonsága van, miután neje aradi születésű.

— **A bécsi hivatalos lap szerkesztője.** *Teuber* Oszkár kormánytanácsos, az osztrák hivatalos lap szerkesztője nemrég elhalálozván, kinevezték az utódját. Eszerint a *Wiener Zeitung* főszerkesztője *Gualia* Jenő lett, a ki eddig a bécsi *Theresianum* tanára volt.

— **Az állami tisztviselők ügye a közgyűlésen.** Az állami tisztviselők országos mozgalmának hullámai elérnek a városok közgyűlési termeibe is. Így a jövő havi közgyűlésen *Arad* törvényhatósága is foglalkozni fog az állami tisztviselők ügyével. *Pancsova* város törvényhatósági bizottsága ugyanis ma átiratot intézett a mi városunkhoz, amelyben az állami tisztviselők fizetés javítása és szolgálati pragmatikája tárgyában a kormányhoz és az országgyűlés képviselőházához intézett feliratuknak pártolását kéri *Aradtól*. Az átirattal a szeptember havi közgyűlés foglalkozni.

— **Rudyard Kipling a háborúról.** *Rudyard Kipling*, az ismeretes angol költőnek ki az angol-háború elején lángoló szavakkal propagálta az imperializmust az angolok között, most a *Times*-ban egy újabb költeményét tesz közzé. Ebben a költő a többi közt ezt mondja: „Mint üzletemberek ismerjük be, hogy a délafrikai háború erős lecke reánk nézve, mely szent érzelmeinket mind lógbe röpitette. Nagyon sok hibát követtünk el és négy milliárdot kellett költenünk azért, hogy meggyőződjünk arról, hogy a lovak gyorsabban járnak az embereknel és hogy kétszer kettő négy, vagyis, hogy a lónak négy lába és az embernek csak két lába van.

— **Krivány pöre a királyi táblán.** *Krivány* János, az aradmegyei gyámpénztár szomorú hirre vergődött pénztárosa az aradi törvényszék ítéletét tudvalevően a nagyváradi kir. ítélőtáblához félébbezte meg. A nevezetes bünpör iratai még a törvénykezési szünet előtt Nagyváradra érkeztek s az aktákat a *Kriványpör* eddigi referensének: *Molnár* Géza kir. ítélőtáblai bírónak osztották ki. Az előadó szeptember első napjaiban tér haza szabadságáról, s így a szenzációs pör, melynek iratait *Molnár* Géza alaposan áttanulmányozta, a jövő hónap első felében kerül tárgyalásra a kir. tábla büntető tanácsa előtt. Híre járt, hogy a főlebbviteli tárgyalásra *Krivány* Jánost személyesen idézik a tábla tanácsa elé, a híres sikkasztó azonban az aradi fogházban várja be a tábla döntését s a tárgyaláson csak a védője: *Nemess* Zsigmond dr. ügyvéd fogja képviselni.

— **Hieronymi csatorna-tervei.** *Hieronymi* Károly orsz. képviselő újból behatóan foglalkozik a csatorna-kérdéssel és a *Közgazdasági Szemle* utóbbi száma terjedelmes tanulmányt közöl tőle. Ennek az újabb tanulmánynak nagyobb része ugyan polemikus természetű, de ebben is sok érdekes adatot halmozott fel a cikkíró. *Hieronymi* Károly ebben a cikkében is, ép úgy, mint a május 14-én tartott felolvasásában is, azt bizonyítja, hogy az Ausztriában immár elhatározott csatornaépítésekkel szemben nem szabad tétlenül maradnunk, hanem nekünk is meg kell építenünk az alföldi csatornákat, amelyekkel meg nem szakított hajútart teremünk az alföldi terményeknek. Tétlenségünknek az a hátránya lesz, hogy Ausztria, mely most is már kedvezőbb viszonyok között termel, mint hazánk ez előnyt még fokozni fogja azzal, hogy a csatornák megépítésével a vasutaknál sokkal olcsóbb szállítási eszköznek jut birtokába. Ausztriának mai előnye, hogy tőkében gazdagabb ország lévén, a kamatláb alacsonyabb; régi, iskolázott ipara lévén, jobb munkásokkal rendelkezik; olcsóbb kőszén áll rendelkezésére; közigazgatása jobb a miénkénél; utjai ki vannak építve, s ha mindehez még a vasutaknál olcsóbb szállítási eszközhöz jut, gazdasági fölénye velünk szemben növekedik, ami különösen a közös vámterület intézménye mellett súlyosan latba eső körülmény. *Hieronymi* meggyőző adatokkal bizonyítja azt be, hogy ez idő szerint nem nyújthatunk a mezőgazdaságnak nagyobb, hatásosabb segílyt annál, hogy terményeinek a piacra szállítását olcsóbbá tesszük azáltal, hogy a mezőgazdasági termelésnek főléskét, a magyar Alföldet lassuk el csatornákkal, melyek hasznának teljes érvényesítését az osztrák csatornák megépítése teszi nekünk lehetővé.

— **Eszterházyt megverték.** A párisi *Cri du peupl* írja, hogy *Eszterházy* őrnagynak, a *Dreyfus*-pör híres szereplőjének most eléggé jól megy dolga Londonban, ahol ez idő szerint bányarészvényekben spekulál. Egész nap kocsin jár. A napokban egy *Schwosb* nevű üzér, akit tőzsdekrörökben nagyon jól ismernek durva tréfái miatt, *Eszterházy* őrnagyot egy házba csalta és ott véresre verette. *Eszterházy* panaszt tett a bíróságnál.

— **Az aradi ügyvédi kamara közlése,** hogy dr. *Gerich* Ferenc aradi ügyvéd lakhelyét Aradról Nagy-Halmágyra tette át.

— **Huszonhárom kegyelmezés.** O felsége 71-ik születésnapjára alkalmából 23

rabnak elengedte hátralevő büntetését. A rabok mind osztrák fegyintézetekben ülték le eddigi büntetésüket.

— **Pör Crispi vagyona miatt.** Nápolyból távirják, hogy *Crispi*, első elvált neje *Montmasson* Rozália pörrel támadta meg *Crispi* örökösait s a hátrahagyott vagyon egy részét magának követeli.

— **Uj kánikula.** Alig pihentük ki a multkorit, itt az új kánikula. Legalább Aradon két nap óta csakugyan olyan meleg van, mint a multkori, melyet röviden amerikaiak nevezünk. Ellenben fent a Tátrában a legszigorubb téli öltöny járja s más helyütt is, kiváltkép az erdélyi részek délibb vidékein fogvacogató hideg uralkodik. A fővárosban az időjárás szélsőségei kevésbé érezhetők, de már Szatmárról az időjárásnak veszedelmes változását jelentik. Mig a napokban ott 30—35 fok R.-t mutatott a hőmérő, addig most már ötödik napja 10 fok. R. mellett sűrű eső esik szüntelenül. Az időváltozás már eddig is sok megbetegedésnek volt oka. Viszont az ország több részéről az aradihoz hasonló hősegről adnak hírt.

— **Aradiak a makói kiállításon.** Az aradi kereskedők köre csütörtök reggel testületileg rándult át *Tedeschi* Viktor elnök vezetése alatt a makói kiállítás megtekintésére. Az elnök társaságában voltak *Baumann* J. és neje, *Glück* Dezső, *Faragó* Rezső, *Kormos* Sándor, *Sugar* József, *Schwäffer* Henrik, *Szofka* János, *Stenitzer* N., *Schwartz* Adolf, *Hegyi* Albert, *Pöhm* János és *Nádler* Lajos. A kiállítás területén a kereskedők köre tagjait *Lélek* István kiállítási elnök fogadta. A kiállítás megtekintése után látogatókat tettek a makói kereskedők és iparosok egyletében, a hol igen szívélyes vendégszeretettel fogadták az aradiakat. Tegnap a kiállításnak mintegy ezerötyszáz látogatója volt. A kiránduló társaság még tegnap esti vonattal hazakereszt.

— **A Reaumur vége.** Az oroszok régóta Celsius szerint mérik a hőt, a magánéletben azonban, különösen azért, mert a használatban levő hőmérők egyik oldala Reaumurt, a másik Celsiusat mutat, egyformán használjuk mind a kettőt. Ebből azután, ha nem is jelentékeny, de igen sok baj keletkezett és különösen a hivatalos világban megunták már a gyakori tévedéseket. A belügyminiszter ma ebben a tárgyban leirt a fővároshoz és fölhívja a tanácsot, hogy szorítsa ki minden terén a Reaumur hőmérőt és törekedjék arra, hogy a főváros intézeteiben, iskoláiban kiselejtezzék a használhatatlanná vált hőmérőket, pótlásul kizárólag csak Celsius számításra készült hőmérők szerzesenek be.

— **Léghajó az orosz földön.** Varsóból jelentik, hogy a város közelében ma egy osztrák-magyar katonai léghajó szállott le. A hajóban *Refoka* főhadnagy és két hadnagy ültek.

— **Az aradi szabó-kongresszus.** Az Aradon megtartandó szabó iparosok nagygyűlésére a következő felhívást vettük:

A kongresszusra bejelentett vendégek ma érkeznek városunkba, a fogadás iránti előkészületek megtétek, felkérjük a szaktársakat, hogy a holnap, szombaton délután 7 órakor érkező vonathoz minél számosabban jelenjenek meg, hogy méltóan fogadhassuk a távolból ide sereglett vendégeinket. Kérjük továbbá, hogy az ismerkedési estélyen a „Vadember“-vendéglőben szombaton este jelenjenek meg. A kongresszusi jelvények *Georgiades* József, fogadó bizottsági elnöknel vehetők át, az igazolványok pedig titkárnál kaphatók. A makói kirándulásra szóló kedvezményes jegy iránti igazolványok az elnöknel vehetők át. Teljes bizalommal vagyunk az iránt, hogy Arad város szabóiparos szaktársaink körünkbe érkeznek, hogy azon fontos tárgyakat megvitassák, melyet a nagygyűlés kitűzött. *Inokai* Lóth Lajos, elnök. *Rosenberg* N. Ferenc titkár.

— **A makói kiállítás bíráli bizottságai.** A makói kiállítás juryjét — mint jelentettük — megalakították s a bizottságok csütörtökön jöttek össze bírálatra. Az egyes bizottságok aradi

tagjai a következők: *Reinhart* Gyula, *Steigerwald* Alajos, *Varga* József (butor-iparos); *Stoll* Béla, *Panker* Viktor, *Hendl* Ödön (vas- és fém-ipar); *Radocsányi* János (bőr-ipar); *Inokai Tóth* Lajos (ruházati ipar); *Marschall* Lajos dr., *Kristyóry* János, *Wagner* Károly (vegyes ipar); *Kristyóry* János, *Weisz* Sándor (élelmiszer-ipar); *Magyary* Ferenc (gazdasági gépek és eszközök).

— **Eljegyzés.** *Schattlessz* Ilonka kisasszonyt Temesvárott eljegyezte *Balassa* Tivadar Mezőhegyesről.

Lóvi Béla temesvári terménykereskedő eljegyezte *Kohn* Samu aradi kereskedő szép leányát, *Hajnalka* kisasszonyt.

— **Felbontott jeligés levelek.** Egy lap csunya botrányról ad hírt, amely ha igaz, alkalmas, hogy a legnagyobb felháborodást keltse. Arról van szó, hogy a brassói szász evangélikus presbiterium, amely a Brassóban építendő iskolák terveinek elkészítésére pályadíjat tűzött ki, a pályázók jeligés leveleit felbontotta, hogy a három pályadíjat valahogyan magyar pályázó ne kaphassa meg. Így történt, hogy a pályázatok három osztrák pályázó nyerte el. A jeligés levelek felbontását az a körülmény árulja el, hogy a pályázók terveiket nevükre és pontos címükre kapták vissza, ami csakis a jeligés levélből volt megtudható.

— **A miniszterelnök a vidéki nyomdaiparért.** A vidéki államhivatalok nyomtatvány-szükségletét ez ideig a fővárosi központi nyomtatványtárból fedezték, ami a vidéki nyomdaiparosok anyagi érdekeit nagyban sértette, mert elestek a szállításnál való részesedéstől, mivel a kormány kizárólag fővárosi nyomdák által készítette el szükségletét. *Szell* Kálmán miniszterelnök most elrendelte, hogy a vidéki államhivatalok nyomtatvány-szükségeit ezentúl a helyszínén készíttessék el.

— **I. Vilmos császár képmása.** Berlinben a napokban halt meg, magas korban egy *Raschke* nevű gránátos katona, aki hosszú időn át a berlini kastély kapusa volt. Feltűnően hasonlított I. Vilmos császárhoz és ha az utcán egyenruhájában megjelent, sokan összetévesztették a császárral. A berlini nép között annak idején az a legenda volt elterjedve, hogy *Bismarck*, hogy továbbra is gyakorolhassa a hatalmat, *Raschke*t figuráztatja a császár helyett, a ki a néphit szerint már régen meghalt.

— **Halálozások.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: *Özv* *Hammerschlag* Lipótné, valamint gyermekei *Rezső*, *Janka*, *Mathild*, *Géza* s számos rokonai nevében fájdalomtelt szívvel tudatják a forrón szeretett férj, *Hammerschlag* Lipót urnak f. 6. augusztus hó 16-án hajnali 1/4 órakor, életének 54-ik s boldog házasságának 22-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult meghült tetemei f. 6. augusztus hó 18-án d. e. 9 órakor fognak a halottas házból (*József főherceg-ut* 8. sz.) az aradi sarkertben örök nyugalomra tételni. Áldás és béke lengjen drága hamvai fölött! Arad, 1901. augusztus hó 16-án.

Schreier Albert élte 92-ik évében elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután volt a *Kosuth-utca* 3. alatti gyász házból.

— **Nevezetes ABC.** Tudvalevő, hogy a háromszövetséget *Andrássy* Gyula gróf, *Bismarck* herceg és *Crispi* teremtették meg. Az egyiknek neve A-vel, a másiké B-vel, a harmadiké C-vel kezdődik. Most, hogy mind a hárman odát vannak már az örökkévalóságban, érdekes tényként konstatalhatjuk azt, hogy betűrendben haltak is meg. Legelőször *Andrássy*, utána *Bismarck* s a mult vasárnap *Crispi*.

— **Uj káplán** A megyés püspök *Boldisch* Miklós Cypriant, szt. Ferenc-rendi szerzetest a csanádi egyházmegye kötelékébe fogadta és *Györökre* káplánnak disponálta.

— **Huszezer koronás betörés a Kapa-utcán.** Vakmerő betörés történt a napokban a Kapa-utca 1. szám alatti házban. *Baitz* Károly cs. és kir. őrnagynak, a ki nem régen távozott Aradról Kolozsvárra, a hol a 23. számú

vadászszázalaj parancsnoka, lakását eddig ismeretlen tettesek feltörték. Baitz ugyanis arra az időre, míg Kolozsvárt megfelelő lakást talál, butorait, ingóságait és értékeit a Kapa-utca 1 számú házban helyezte el. A mult éjjel a tettesek betörték a lakásba s az ott talált értékes dolgokat ellopták. Baitz őrnagy tegnap táviratilag bejelentette az első magyar általános biztosító társaságnak, hogy *butorait, ékszereit és készpénzét*, valamint egy *takarék-betét könyvecskéjét* ismeretlen betörők ellopták. Baitz őrnagy ugyanis mielőtt elutazott, lakását biztosította betörés ellen, a nevezett biztosító intézetnél. A butorok, ingóságok és értékes tárgyak mintegy *huszezer korona* értéket képviselnek.

— **Följelentés egy orvos ellen.** *Anday* Blanka, a szegedi színház primadonájának sógora, *Radó* gyiroki vasuti állomási főnök tragikus körülmények között halt meg. *Radó*t hirtelen lepte meg a betegség, meg is menthették volna még, mert idejében küldtek orvosért. De az orvos, bárha több ízben könyörgtek neki, hogy jelenjék meg, nem akart a nagybeteg ápolására sietni és így *Radó* pár órai kínlás után meghalt. *Anday* Blanka családja most — mint a primadonna beszélte a szegedi ismerőseinek — följelenti az orvost.

— **Lomnicy Béla ügye.** *Lomnicy* Béla színész ismeretes ügyében tegnap megérkezett Győrre *Vécsey* br. vallomása és most már a további fogvatartás vagy szabadlábra helyezés ügyében a kir. törvényszék határozhat. Mint tudósítónk írja, *Vécsey* br. kijelentette, hogy nem adta pénzét *Lomnicy*nek, akinek megbüntetését nem kívánja, mert az a véleménye, hogy tettét csak *itt-as állapotban* követhette el.

— **Három gyermek gyilkosa.** Egy elvetemdedt gonosz asszony borzasztó kegyetlenségéről kaptunk hírt *Farkasról*, hol *Molnos* Györgyné meggyilkolta mostoha gyermekét. *Molnos* György alig másfél évvel ezelőtt vette feleségül özvegy *Bánki* Jánosnét, kinek egy 12 éves fiacskája volt. *Molnos*nak három apró gyermeke volt, egy 10 éves fiu, egy 2 és egy 6 éves leány. A házastársak elég jól éltek egyideig s a gyermekekkel sem volt bajuk. A tavasszal a kis *Bánki* fiut egy szalmás kocsi halálra gázolta. Ettől fogva *Molnos*né vigasztalhatatlan volt s az a rögeszméje támadt, hogy férje szándékosan pusztította el az ő fiát. Haragját leginkább a *Molnos*-gyermekkel érezte, kiket ettől kezdve folyton ütött-vert. A gyermekek többször panaszkodtak az apjuknak s e miatt a házastársak között állandó lett a civakodás. E hét elején is valami csekélység miatt az asszony nagyon elverte a gyermekeket, a miért azután *Molnos* is alaposan elpáholta a feleségét. Ez a körülmény azután kegyetlen tette ragadta el az asszonyt. Tegnap *Molnos* bement a faluba. A gonoszlelkű asszony ekkor bezárta a gyermekeket az istállóba, lábuknál fogva felakasztotta őket a gerendára s azután addig verte őket, míg vér ömlött a szájukból. Erre rájuk zárta az ajtót és eltávozott a tanyáról. Mikor *Molnos* hazaért és az istállóajtót felnyitotta, ott találta a három gyermeket felakasztva. A három gyermek közül a két leány már halva volt, a fiu még élt, de már ezt sem lehetett megmenteni. A gyilkos asszonyt a csendőrség nyomozza, de eddig még nem sikerült feltalálni.

— **Szerencsétlenség a vadászaton.** *Veszprém* levelezőnk végzetes kimenetelű vadászatról ad hírt. A kja község mellett, fogolyvadászaton dr. *Löbl* Gyula véletlenül megöltte *Puzdor* László földbirtokost és fiát. *Puzdor* László *huszonhét sebet* kapott, fia pedig szeme világát veszítette el.

— **Öngyilkosság a hadgyakorlat miatt.** Feitűnés keltő öngyilkosság történt ma Nagy-Szalontán, *Berecky* János fiatal gazda az öngyilkos, aki felakasztotta magát. Mire tettét észrevették

halott volt. Öngyilkosságának híre nagy meglepetést keltett, mert az öngyilkos vagyonos ember és látszólag semmi oka sem volt arra, hogy eldobja magát az életet. *Berecky* János halálát nem is anyagi zavarok okozták, hanem az, hogy a nyári hadgyakorlatokra be kellett volna vonulni a katonasághoz. A katonai szolgálattól azonban úgy félt a szerencsétlen, hogy a halálba menekült előre.

— **Falusi elárúsítók.** Naponta a vidék minden részéről nagy számban érkeznek ide gyümölcs-elárúsítók. Ezeknek a gyümölcsét, miután nem a piacra hozzák, senki sem vizsgálhatja meg. Házról-házra járnak különösen a külvárosi helyekre és elárásztják a lakosságot éretlen és rothadt gyümölcsökkel. Miután most ugyanis könnyen támadhat járványos betegség, jó lenne, ha a közönség ügyelne a maga egészségére, tartózkodna az éretlen és rothadt gyümölcsök vásárlásától.

— **Felrobbant társas-kocsi.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap *Caldas da Rainha* portugál fürdőben. A fürdő közelében vallásos ünnepélyt rendeztek a polgárok. — Az ünnepélyre sokan rándultak ki. Így egy omnibuszon 37 személy. Az omnibuszon egy kis láda rakéta is volt és robbantáshoz való dinamit. Abban a percben, midőn az omnibusz az ünnepély színhelyére ért, a láda felrobbant s a kocsin ülők közül *huszan rögtön meghaltak*, a többiek pedig halálos sérülést szenvedtek. A robbanás színhelyétől nem messze ült egy nő, annak az ölébe esett egy felrobbant férfi feje. A nő ettől úgy megijedt, hogy *szőrnyet* halt.

— **Miről lehet felismerni az igazi gyémántot?** Egy francia lap arról oktatja ki az olvasóit, hogy miről lehet felismerni a gyémánt valódiságát és hogy miféle tünetek különböztetik meg az igazit a hamisítványtól. Szépen elmagyarázza az udvarias francia, hogy maga a foglalatás már el szokta árulni a csalást, minthogy az igazi gyémántot a keret rendszeren úgy öleli át, hogy a kő szabadon marad, míg a hamisítvány eltakart oldala mindig odalapul az érchez. Ez által a hamis kő a sárga ércből némi csillogó fényt nyert, amire a valódi gyémántnak, mely önmagában bírja fényező erejét — szüksége nincs. Elmondta azután a praktikus tanácsadó azt is hogy az igazi gyémánt keménységén megtörik az acélráspoly is, sőt még az aluminium is csorbát kap tőle. Végül azonban azt a tanácsot adja érdekelte hölgyközönségének, hogy vásárlás után úgy lehet meggyőződni a mindenféle imitációnak kitett gyémánt valódiságáról a legbiztosabban, ha az ember — zálogházba viszi a gyémántékszert. Itt azután a szakértők egész bizonyossággal oldják meg a kérdést.

— **Az ibolya-szüret.** Nizzában az idei szégyes tavasz teljesen tönkretette a legszebb ünnepségek egyikét: az ibolya-szüretet. A nagylevelű olasz ibolyákat az elmúlt évekkel szemben feltűnően kis mértékben árulják. Sok szegény embert rövidített meg keresetében a márciusi hó. És a nizzai és a környékbeli szegények egy gazdag orosznek, *Gorlow* tábornoknak, köszönhetik csak, hogy a káruk valamelyest megtérül. A tábornok a san-remo-i orosz konzulnak 150.000 frankot küldött azzal a kéréssel, hogy a pénzt ossza el azok között a szegények között, akiket az ibolya-szüret elmaradása nyomorba döntött.

— **Mérges kigyómarás.** *Konhut* Henrik 24 éves bécsi tehnikus tegnap kirándult egy Bécs melletti erdőbe s ott egy kigyó megmarta. A sebbel a fiatal ember a kórházba ment s ott az orvosok megállapították, hogy a marás mérges kigyótól származik. A fiatal ember kezét amputálták.

— **Az örök ifjuság titka.** Szenzációs hír érkezik Londonból. Megfejtették az örök ifjuság titkát. Aki lefizeti a tiszteletdíjat, annak örök pir verődik bármilyen idős arcára. Egy amerikai nő találta ki a csodaszert, szövetkezve egy híres tetoválóval, *Macdonalddal*. Ez a *Macdonald* valóságos tetováló-műtermet tartott fenn,

amelybe a legelőkelőbb társaság tagjai is bejáratosak voltak s egy-egy sárkányt, oroszlánt, cimert vagy egyebet tetováltattak mellükre, karjukra vagy hátukra. Most azonban különösen hölgyek biztatására arcpirt tetovál a jeles művész s tudománya csalhatatlan, mert legelőször önmagán próbálta ki.

— **Életunt kereskedőség.** Weiss Zoltán 19 éves budapesti kereskedőség a Damjanich-utca végén, a villamos végállomás mellett négyszer egymás után főbe lőtte magát. Az öngyilkossági kísérlet éjszaka 3 órakor történt s a környéken nagy riadalmat keltett. A kivonult mentők életveszélyes sebével a Rókusba vitték. Az életunt fiatal ember az Uj-utca 30. számú házban lakott. Legényember volt és rendes életmódot folytatott. Azt hiszik, hogy szerelmi bánat volt az öngyilkosságnak az oka.

— **A hajóroncsfaló.** A világ legkülönösebb faluja bizonyára Carracron, amely Írország nyugoti pártvidékének egy szigetén van. Ennek a falunak tizenhét háza csupa hajóroncsból épült, amelyet az atlanti oceán viharai partra vetettek. — Az egyik ilyen háznak az anyaga a *Fronde* című lap szerint 1749-ből való. — A falunak csak egyetlen háza van, amely nem készült hajóroncsból és ez a plébánia. Ezt olyan fatörzsekből építették, amelyeket a Golf-áram Amerikából hozott át. Még valamiről is nevezetes ez a kis sziget. Krumpliföldjeinek a kerítései a legfinomabb fákból valók, amelyeket ugyancsak az áram adott a népek, s van egy talviga is a szigeten egy nagy mahagoni-tuskóból.

— **Vizbe fult a szülői előtt.** Ischlből megálló szerencsétlenségről ad hírt a táviró. Az Ischl melletti Nussenseebe tegnap *Rothenberger* Pál 23 éves mérnök szülői szemeláttára a vízbe fult. A szülők a partról nézték tehetetlenül fiuk vergődését. Nem volt a parton semmiféle mentőeszköz, a melylyel megmentésére siethettek volna. Midőn nagy haláltusa után a fiu alámerült, a szülők ájultan rogytak össze a víz partján.

— **Egy urinó öngyilkossági kísérlete.** *Herceg* Gyuláné szül. Reichert Irma, a Lackó testvérek budapesti ékszerüzlet fizetvezetőjének neje, ma délelőtt a keleti pályaudvar előtt egy villanyos kocsi elé dobta magát. A kocsi végig ment a nőn s lábait elvágta törzsétől. Eletben maradáshoz alig van remény. Négy év előtt ment férjhez, de nemrég elhagyta férjét s azóta külön élték.

— **Szétrobbantott vásár.** Bártfáról táviratozza tudósítónk: Ma óriás felhőszakadás volt Kurima községben, a hol éppen vásárt tartottak. A helység közepén levő vásártéren olyan tenger támadt, a melyben övig gázoltak az emberek. A sátorokból elvitte az árut, sőt összedöntötte a sátrakat is. Néhány ház is összedőlt. Bártfán is volt ma felhőszakadás, amely elmosta a hetivásárt.

— **Kossák József csász. és kir. udvari fényképész** Templom-utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

MULATSÁGOK.

(=) **A menyházai orvos-bál.** A holnap, szombaton tartandó menyházai orvos-bálra vonatkozólag a rendezőség a következő értesítést közli: Az Aradról reggel 6 óra 25 perc és 12 óra 06 perckor induló vonatokra szóló kedvezményes vasuti jegyekre jogosító igazolványokat délelőtt 10 óráig *Bácskay* Béla dr. és *Löwinger* Miksa dr. uraknál és vonatindulás előtt az arad-csanádi vasut pályaudvar irodájában szolgáltatja ki a meghívottaknak egy ott jelen levő rendező bizottsági tag.

(=) **A leányrablás Borosjenőn.** A borosjenői műkedvelő-ifjúság augusztus hó 20-án, Szent-István napján, a zöld-kerti nyári szinkörben

műkedvelő szinelőadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. A műkedvelők *Nikolits* Döme *Leányrablás* című 3 felvonásos népszínművét adják elő.

(=) **Táncestély a Kossuth-szobor javára.** Az aradi ifjúság egy része szerdán este a városliget nagytermében táncestélyvel összekötött műkedvelői előadást rendezett az aradi Kossuth-szobor javára. Jelen voltak:

Asszonyok: Agocs Pálné, Bruck Jakabné, Bruck N.-né, Farkas Ferencné, Kálmán Ferencné, Kresz Istvánné, Kresz Sándorné, Mseszer Istvánné Rutkay Dánielné, Sándor Jánosné, Scherer Jánosné, Szilágyi Gézané, Széll Pálné, Gáspárné, Szeles Pálné, Tokay Lajosné, Vittman Viktorné, Kocsik Jánosné.

Leányok: Agocs Mariska, Bruck Ilonka, Kresz Irén, Makai Teréz, Makai Emilia, Sándor Eszti és Irma, Kálmán Mariska, Kunszt nővérek, Szilágyi Jolán, Tóth nőv., Tokay Juliska, Vittman Annuska és Terike.

(=) **A soborsiniak kirándulása.** A Soborsin és vidéki intelligencia a csütörtöki ünnepnapon kirándulást rendezett a kies fekvésű trojasi „Márton-uglóba” ahol a regényes fekvésű vidék aradi ismerősei is szép számmal jelentek meg. A zenét Kir Jóska soborsini első bandája szolgáltatta. A kirándulásban részt vettek: *Asszonyok:* Murády Árpád dr.-né, Kemka Gyuláné (Kaprióra), Tompa Ferencné (Tótvár), Baán Gyuláné, Popovits Istvánné (Debrecen), Popovits Gyuláné (Debrecen), Balogh Dezsőné (Valemare), Kerekes Zoltánné (Fehértemplom), Langer Alajosné, Bárdy Kálmánné, Károlyi Kálmánné, Seidner Mártonné, Han Mátyásné, özv. Poschkáné, özv. Wendriczkyné, Arnold Jánosné, özv. Glac Dezsőné, Pekurár Simonné, Schusztér Norbertné. *Leányok:* Langer Mariska, Nászay Mariska (Füzes), Nászay Lujzika (Abony), Popovits Livia, Popovits Mariska (Debrecen), Patai Mariska (Lippa), Blau Rózsika, Erdélyi Etelka, Károlyi Viktória, Bäck Janka, Niesner Berta, Ganszky Gizella, Pekurár Aranka, Schmied Juliska, Schmied Nuska (Arad).

Más helyett a börtönben.

(Egy posta-sikkasztó szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A szegedi Csillagbörtön falai sok olyan titkot rejtegetnek, amelyek gyakran érdekesebbek, mint azok a bűnügyek, amelyeket a bíróságok előtt sablonosan letárgyalnak.

Egy látszólag közönséges bűnügynek érdekes titka pattant ki ma. A bűnügy az ismeretes sikkasztási história, melynek hőse kis jóvedelem mellett is élvezni akarja a gáláns élet gyönyöreit.

Horváth Józsefnek hívják a sikkasztót, póstatiszt volt a nagyváradi posta- és távirad-hivatalnál, ahol pénznek kezelésével volt megbízva. Horváth csinos, szőke temperamentumos fiatal ember, aki szeretet jól élni, az árral uszni és minél inkább reperzentálni, feltűnni. De a gavallér-élet költsége nem telt a póstatiszt csekély jóvedelméből.

Pedig a kedvtelések, amelyekbe belehajszolta magát, újabb és újabb költségeket követeltek tőle és a folyton gyarapodó kiadások elől már nem tudott kitérni. A saját könnyelműségéből megteremtett viszonyok rákényszerítették, hogy fedezze a felmerült kiadásokat. Fedezte is oly módon, hogy bele-belenyult a hivatalos kasszába.

Mikor asztán kiderült a sikkasztás, egy nap alatt mindennek vége volt: hivatalnak, becsületnek, szabadságnak. Pár hónapig szülődött a vizsgálati fogságban, amikor két *esztendei börtönre* ítéltek. Mikor az ítélet jogerős lett, a szegedi Csillagbörtönbe vitték. Körülbelül négy hónap óta tartózkodik a börtönben.

A rabság megtörte a kényelmes életmódhoz szokott fiatal embert és sűrűn hangoztatta ártatlanságát. Ma végre jelentkezett *Vajna* Károly igazgatónál, aki előtt azt a kívánságát hangoztatta, hogy perujitással akar élni. Arra

kérte az igazgatót, hadd érintkezhesék egy szegedi ügyvéddel.

— Mert nem én vagyok a bűnös — szölt az igazgatónak.

— Kicsoda a bűnös?

A rab ekkor megnevezte a bűnöst, akinek nevét a legnagyobb titokban tartják.

Délután a rabot a kivánságához képest fölkereste egy ügyvéd. A rab hangsúlyozta, hogy ő csak *áldozata egy másik tisztviselőnek*.

Az ügyvéd megígérte, hogy a pörújítás érdekében elköveti a lehetőt, viszont a rab azt mondta, hogy a bűntárs ellen a szükséges adatokat igyekszik rendelkezésére bocsájtani. Az egész tényállást eleitől leírja és kéziratban adja át az ügyvédnek, egyszersmind azt is föl-fedezi, hogy milyen kényszerítő ok miatt hallgatott eddig bűntársáról.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az Erzsébet jótékony asztaltársaság** szombaton este a Mirtl-féle vendéglőben rendezte heti értekezletét tart, melyre ez uton is meghívja a t. tagokat az elnökség.

TÖRVENYKEZÉS.

Művész-házasság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 16.

Erdekes bűnpört tárgyalt ma a párisi bíróság. Emberölés kísérlete miatt felelősségre vonták *Paolo Guenarot*, a kit sokan ismernek a francia fővárosban, mint fényes tehetségű flóta-játékos. Pedig éppen művészete vált Guenarora nézve végzetessé.

A konzervatóriumnak volt egy nagy tehetségű növendéke, a 28 éves *Hedvig Cretien*. A kisasszony minden kedden zeneestélyeket szokott adni s e célra szüksége lévén egy flóta-játékosra, a nagy opera karmesteréhez fordult, a ki mindjárt Guenarot ajánlotta. Guenaro eddig nagyon zárkózott életet élt. Szerény lakását megosztotta anyjával és nővérével. Egy este arra kérte Cretien kisasszony Guenarot, hogy maradjon még egy kissé...

Guenaro azt hitte, hogy valamely zenei kérdést akar megbeszélni vele a kisasszony és maradt. Nagy volt aztán csodálkozása, midőn a kisasszony ecsetelte neki szerencsétlen helyzetét, elhagyatottságát, kétségbeesését és hogy nincs más menekvése, mint hogy beleugrik a Szajnába, ha segítő kéz nem nyul feléje.

Erre Guenaro mélyen meghatva így szölt: — Azt hiszem, még van segítség. Legyen a feleségem.

Erre a kisasszony megismertette családi viszonyaival. Elmondta, hogy atyja az egyik nővérével és a régi szeretőjével Lagnejban él, anyja elhagyta atyját és Párisban lakik atyjának egy *Lamy* nevű kollegájával, a kitől két leánygyermek született.

Guenaro nem igen örült ugyan ennek, de ez az elbeszélés még inkább megszilárdította abban a szándékában, hogy a leányt feleségül veszi. Cretien kisasszony szülei megtagadták beleegyezésüket, de a flótás fejébe vette, hogy a leányt kiragadja a „sárból” és nem engedett. Mindjárt a házasság után egyik csalódás a másik után érte. Nyolc év múltán a házasság törvényesen szétvált és sok családi bajai közben anyósa szeretőjét, az öreg Lamyt tartotta a család gonosz szellemének és eltökélte magában, hogy Lamyt elteszi láb alól. Ez év január 7-ikén magához vett két revolvert és megleste. Kilencszer sütötte el a revolvert, de jelentéktelen kárt tettek az öreg emberben.

Az elnök szüntelen azt kérdezte Guenarotól, mi indította a merényletre. Guenaro nem

tudott tényekkel előállani és határozott okát adni tetteiknek. E helyett folyvást sértette és gyalázta Lamyt és biztosította bírait, hogy Lamyt nem megsebezni, hanem megölni akarta.

Az esküdtek csak a testi sértésben találják vétkezőnek és egy évi fogságra ítélték.

§ Orgazdaság. Komáromi József budapesti bognár három kvartélyost tartott, de a lakóit elvitték egy napon a rendőrök. A fiatal legények ugyanis betörték egy csemege-üzletbe s onnan elvittek vagy 500 korona értékű élelmiszert. Mikor a házkutatást tartották, a lopott holmit is megtalálták, de csak részben. Később kitudódott, hogy a lopott csemegefélék másik részét Komáromiak elrejtették s lassankint felhasználták, mire a rendőrség feleletre vonta a lakásadókat is. Közben Komáromi József elhagyta a feleségét s mert ismeretlen helyre távozott, csak a feleségét, Nagy Vilma tartóztatták le. Az asszony a vádiottak padjára került s a királyi ügyesség a tárgyaláson orgazdaság büntetével vádolta azért, mivel a olvajok is lopás büntette címén kerültek a törvényszék elé. Nagy Vilma védője ezzel szemben csak vétséget kér megállapítani, miután a vádlottnő nem tudhatta, hogy betörésből származtak a lopott élelmiszerek s mindenestre enyhítenek kérte venni, hogy az asszony férje parancsára s így kényszer hatása alatt használta fel a lopott portékát. Alkalmazni indítványozta tehát a büntetőtörvénykönyv 82. §-át. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével Nagy Vilma egy havi fogságra ítélte s ezt a büntetését is kitöltötték véve, tüstént szabadlábra helyezte. Komáromit, a ki a mai napig sem került elő, körözni fogják.

§ A falu rossza. Bereck Misel rákospalotai fuvaroskocsis neve elég gyakran szerepel a lapok törvényszéki rovatában. Hol csalás, hol okirathamítás miatt ítélték el. Ma orgazdaság vétségével vádolva állott a pestvidéki büntető törvényszék előtt. Vele együtt a vádlottak padjára került felesége szül. Matus Mária is lopás miatt. A szemrevaló menyecske ez év február 1-én ellopta egyik udvarlójának, Cinkota Józsefnek ezüst óráját s ezt átadta a börtönben szünlődő férjének. A tárgyalás alkalmával az asszony azt vitatta, hogy Cinkota neki ajándékozta az órát s ő azt férjének adta át megörzés végett. Bereck Misel, a férj pedig azt adta elő, hogy ő elfogadta ugyan az órát s ezt csak azért tartogatta magánál, hogy megtudja: „Ki az a lator, a ki feleségére szemet mer vetni!” A törvényszék Verebélyi táblai bíró elnöklése alatt, dr. Mikovics alügyész vádjára Bereck Miselnek lopás büntetvéért 6 havi börtönre ítélte. Férjét, Bereck Miselt ellenben felmentette a vád alól. Az ítélet jogerős.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Elég meleg napok járnak, kellemes hűvös éjjelekkel. Ma esett egy keveset, ám a szőlő jobb esőt kíván.

Az üzlet kissé élénkül. Kereset közepes mederben, de az árak tartósak.

Liszt kivételünk zátonyra talált, ezért van nagy harcuk malmainknak, kik csak a szükségelt buzamennyiséget szerzik be.

A mai nagy hetivásárra mintegy 50—55,000 métermázsza buza és 2000 métermázsza egyéb gabnanem hozatott be és kelt el tartott áron.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona 6-tékben:

U és uj I-ső minőségű buza 6.40—8.50.

Uj-buza közép minőségű 6.20—6.30.

Tengeri 4.50—4.60.

Uj rozs 5.70—5.90.

Uj árpa 5.50—5.80.

Uj zab 5.50—5.60.

Az irányzat változatlan.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. aug. 16-án tartott heti állatvásárral. —

A most álló temesvári és világosi országos vásárok miatt, a mai állatfelhajtás kisebb volt

a szokottnál, mindazonáltal jó középnek mondható.

A felhajtott állatok kisebb mennyiségét pótolta a minőség és ezáltal nagyon jó vágómarhák kerültek eladásra, melyek jó áron is keltek el.

Különös élénkséget adtak a heti állatvásárnak a magy. kir. 8-ik honvéd huszárezred lóállományából árverésre kiállított hadi szolgálatra alkalmatlan selejt-lovak, melyek árverés útján nagy érdeklődés mellett igen jó áron adattak el.

Ilyen ló eladásra került 20 drb, melyekért egyenkint 120—250 koronát fizettek.

Elárvereltetett továbbá a város tulajdonából két drb tenyészkeptelené vált kan 116 koronáért.

Ezenkívül felhajtott 170 darab szarvasmarha és borju, 58 darab juh, 215 darab ló és 390 darab sertés.

Baromfivásárra nagy volt a behozatal, minél fogva a baromfiárak csökkentek.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja 5.50—6.00 koronáig. Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 3.90—4.80 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásőkör párja 4.40—5.60 koronáig. Fejőstehén kis borjas 1.30—2.80 koronáig. Szopóborju levágásra darabja 1.6—4.2 koronáig. — Rugottborju drbja 4.6—11.6 koronáig. Juh párja 3.2—4.0 koronáig. Bárány párja — korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — korona. Hintóslo párja — koronáig. — Igáslo elsőrendű párja — koronáig. — Igáslo másodrendű párja 4.00—4.50 koronáig. Parasztló párja 2.60—3.00 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja 1.6—2.4 koronáig. — Kincstari mustra ló drbja koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgija 84 fillérig. Félhizott sertés klgija 80 fillérig. Süldősertés párja 1.8—4.8 koronáig. Pecsenyemalacz drbja 3.60—6.00 fillérig. Fiasokca drbja 4.8—7.0 koronáig. Paraszthizalású sertés klgija — fillérig. — Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 1.0—1.2 — koronáig. Soványliba párja 3.20—4.40 fillérig. Fialliba párja 3.40—5.20 koronáig. Kappan párja 3.40—4.20 fillérig. — Idei csirke sütnivaló párja 1.50—2.40 fillérig. Idei csirke rántani való párja 7.0—1.10 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 1.80—3.40 fillérig. Pulyka párja 5.60—10 koronáig. Tojás 11 drb 40 fillér.

Halpiacz: Eleven hal klgija 2 — fillérig. Vágott hal klgija 1.60 fillérig. — Jegelt halak klgija 90—1.20 fillérig. — Apróhalak klgija 50—56 fillérig. Kecsege kilogrammja — fillérig.

A hetipiacz 11 órakor kezdett oszolni.

— **Az ország termése.** A mezőgazdaság augusztus 10-ikén észlelt állapotát ismerteti a földművelésügyi miniszter közreadott jelentése. Az adatok természetesen most már hitelesebbek és az adatok alapján az ország ideai gabonatermését pontosan lehet megbecsülni, mert a próbacsépléseknek nagy része már megejtetett. Kétségtelen immár, hogy a gazdasági tudósítók által végzett előzetes termésbecslések adatai a próbacséplések tényleges eredményeire alapított mostani becsléssel szemben alig mutatnak jelentékenyebb eltérést. Kivételt kepeznek azok a vidékek, ahol elemi csapások, rovarok, rozsdák stb. okoztak kárt s ahol ennek folytán önként érthetőleg lényegesebb a terméscsökkenés. Ez az oka annak is, hogy az ideai terméseredmények általában rendkívül eltérők nemcsak ország-szerint, de még egy ugyanazon vidéken, sőt egyes községekben, illetve gazdaságokban is. A családás tehát csaknem általános, annál inkább, mert számos helyen, ahol legalább is 5—5 métermázsza magot vártak, tényleg alig 3—4 métermázsát, sőt sok helyen ennél is kevesebbet kaptak, a 8—9 métermázsát váró reményeket pedig a valóság többnyire csak alig 5—6 métermázsával s csak kivételesen 6.5—7 métermázsával váltotta be. Kétségtelenül meg lehet tehát immár állapítani, hogy az ideai gabonatermés az egy rozs kivételével jóval kisebb a múlt évinél. Minőségileg azonban, habár tényleg sek a győngye kvalitása mag, az eredmény

mégsem annyira győngye, mint aminőnek eleinte ígérkezni látszott. Jöcskán található ugyanis az ország minden részén szép színű és jó minőségű gabona. Minőségileg úgy látszik legfőbb kifogás alá esik az árpa, mely csak kivételesen mondható első minőségű árunak. A buza sulykvalitása vidékek szerint igen különböző. Az átlagminőség nagyobbára 76—79 kilogrammra becsülhető; a különböző országrészek szerint pedig mintegy 74—82 kilogrammnyi sulyhatárok között ingadozik az ideai buza suly szerinti minősége. A rozs országos átlagos sulya 62—65 kilogrammra becsülhető. Acélos jó buza leginkább a Duna jobbpartján, továbbá az alföld egyes vidékein és néhol a felsőbb vármegyékben termelt. A szalmatermés hozama ország-szerint a normálisnál jóval csekélyebb. Ugyanazt lehet mondani a szénatermésről is, úgy, hogy az ideai szénatartományban ország-szerint mindenütt tetemes hiány fog mutatkozni. Az augusztus hó 10-én küldött s nagyobbára a próbacséplések eredményeire alapított becslési adatok szerint az előző július 30-iki becsléssel szemben a buza- és rozstermés hozama alig változott, ellenben úgy az árpa, valamint a zab is némileg kedvezőbb termésátlagot mutat.

— **Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1901. aug. 1-től 15-ig.** Személyszállítás 1901. aug. 1-től 15-ig 28634 személy, bevétel 1848 korona 90 fillér, 1900. augusztus 1-től 15-ig 24029 személy, bevétel 4474 korona 10 fillér, 1901. január 1-től augusztus 15-ig 297275 személy, bevétel 57071 korona — fillér, 1900. január 1-től augusztus 15-ig 810585 személy, bevétel 59915 korona 40 fillér. Teherszállítás 1901. augusztus 1-től 15-ig 1065610 klg., bevétel 1162 korona 73 fillér, 1900. augusztus 1-től 15-ig 1102940 klg., bevétel 1174 korona 38 fillér, 1901. január 1-től augusztus 15-ig 19425220 klg., bevétel 20074 korona 45 fillér, 1900. január 1-től augusztus 15-ig 15280510 klg., bevétel 16693 korona 66 fillér.

Szeszüzet.

— Augusztus 16. —

Mai jegyeseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 1/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék: 12.80—13 — korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 16. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 82 — 84 fillérig. Oreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 98 — 89 fillérig. Fialat közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 88 — 89 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 89 — 90 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon feüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—250 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 16.

Magyar aranyáradék 40/6	118.45
Magyar koronáradék 40/0	93.15
Magyar arany 41/10/0	122.—
Magyar ezüst 41/10/0	100.60
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	173.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	144.—
Osztrák papíráradék	98.75
Osztrák áradék ezüst	98.65
Osztrák áradék arany	118.—
Koronáradék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1670.—
Magyar hitelbank részvény	652.—
Osztrák hitelbank részvény	644.50
Osztrák-magyar államvasut	639.—
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.15
London	237.60
Paris	95.95

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 16.

Déltőzsde. A búzakinlát nagy, a vételkedv jó. Bányadt irányzat mellett 35,900 métermázsza került forgalomba, 2% fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműk nyugodtak. Időjárás esős.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.07—8.08
Buza 1902. áprilisra	8.47—8.48
Rozs októberre	6.72—6.73
Zab októberre	6.30—6.31
Tengeri augusztusra	5.27—5.28
Tengeri szeptemberre	5.31—5.32
Tengeri 1902. májusra	5.21—5.22
Repce augusztusra	13.75—13.85

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.06—8.07
Buza 1902. áprilisra	8.46—8.47
Rozs októberre	6.71—6.72
Zab októberre	6.31—6.32
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.30—5.32
Tengeri 1902. májusra	5.20—5.21
Repce augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	644.25
Magyar hitelrészvény	652.50
Leszámitóbank részvény	429.—
Rima-Murányi vasmű részvény	445.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	639.50
Közuti vasut	576.—
Városi villamos vasut részvény	284.—

NAPIREND.

Augusztus 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Anasztáz. — Protestáns naptár: Anasztáz. — Izraelita naptár: Sabbat. Softim. — Görög-keleti naptár (augusztus 4.): Ft. 7 gyermeke. — A nap két 4 óra 43 perckor, nyugszik 7 óra 51 perckor. — A hold két 8 óra 7 perckor, nyugszik 7 óra 49 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.7 milliméter, délután 2 órakor 755.9 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 20.0, délután 2 órakor C° + 27.4. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor D. 2. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirati táviratát a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, helyenként csapadék, zivatarok.

Szabadságarol emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölossej-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11/2—12/2 óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Augusztus 17. Az aradi orvosok bálja Menyházán. — A kurtiesi iparos-olvasókör táncvigalma. — Az új-aradi ipartestület táncvigalma (Szőlő-kert.) — A magyarvárosi asztaltársaság táncvigalma (Cserebogár-vendéglő.)

Augusztus 18. A „Zaránd” kerékpáros-egylet kerékpár versenye a brád-nagyhalmágyi országúton. — A csermői önkéntes tűzoltó-egylet táncmulatsága (Kaszinó-kert.) — Az aradi cigányzenészek egyrészenek táncmulatsága (Csálal erdő.) — A simonyifalvai önkéntes tűzoltó-egylet nyári mulatsága (Schneider-vendéglő.) — Az aradvidéki kisdénevelők körének választmányi ülése délelőtt 10 órakor (Demeter-utca.)

Augusztus 18—19. Az aradi szabóiparosok országos kongresszusa.

Augusztus 20. A Meteor aradi kerékpárklub kirándulása Makóra. — A borosjenői műkedvelő-ifjúság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Zöldkert.)

Szeptember 3. Körjegyzőválasztás Kiszindján.

Szeptember 7—9. Az aradi polgári lövészegylet díj-lövészete.

CSARNOK.

Szabadulás.

Irtá: Abonyi Árpád.

(Folytatás.)

— Juon a hercegi család fogadtatásának egyetlen részletére sem tudott visszaemlékezni. Az események, emberek, képek, ipresziók elhalványultak s szomorú gyorsassággal semmisültek meg az ő agyvelejében. Ez a kívül csupa remek izom és mintázni való emberi kolosszus belül csupa légyságból, feledékenységéből és butaságból állt és ebben is elérte a mintázni való tökélyt. De istenfélő becsületes és jámbor volt, mint a vadonság elhagyott gyermekei általán.

Néhány nappal azelőtt érte életében az első csapás, a mely iránt lomha feje érzékenynek mutatkozott. A havasról, hol egy fából összetakolt kunyhóban lakott, s ügyelete — erdőkerülői rangban a vadont, amely egyetlen

igaz barátja, ismerőse és hű társa volt az örökös magány e fenséges birodalmában, — a község bírása lecitálta a falu házához és tudatára adta, hogy október elsején katonasor alá kerül, ott kell hagynia a havast és be kell vonnia a városba, a kaszárnyába. Három esztendő múltán majd ismét visszamehet a Gialu Mare rengetegei közé, — három esztendeig azonban a császár kenyerét fogja enni, és aképpen táncol, miképpen a fényes köntösű tiszt urak parancsolják.

Most, hajnali négy óra felé, midőn Juon kilépett kunyhójából, hogy hosszonyelű baltája — egyetlen fegyvere — társaságában megtegye rendes kerülő utját a felhőkbe nyúló „Plasevica” szikláig, honnan a völgyre és a hercegi kastélyra is páratlanul szép kiállítás nyílt, — árva feje folyton ezen a keserves gondolaton rágódott.

— A kaszárnya . . . a kaszárnya, — dörmögte ijedt tekintettel, s olajbarna, izmos, vastag tagjain végigborzongott a félelem az ismeretlen rémtől, a melyről jóformán csak annyit tudott, hogy az valami nagyon, de nagyon, rosszat jelent. Hogy mit? — azt nem sejtette, de csak rosszat, jót nem, — ezt hallotta Onuc-tól, aki már benn volt a kaszárnyában, de jól járt, mert mindjárt az első hónap végén kitörte a lábát. Bár igaz, hogy világeletére sánta maradt, de legalább megszabadult. A szolgálat négy kicsi hete alatt különben így is kapott egy csomó pofont és egynéhány káplári „kioktatást”, a miért piszkosnak találta.

De el is áztatta keserűségében a kaszárnyát, a mint csak tudta. Juont rázta a hideg.

El fogó ott pusztulni okvetlen, — ez világos, mint a hajnali napfény, mely most körül mindig feljebb és feljebb a Gialu Mare ormai fölé, hogy sárga világosságával előntse a a messze terjedő völgyiséget is. A kaszárnya maga a gura dracului (ördög torka) — kesergett a sánta Onuc, — a ki belekerült, annak vége. Nem segít azon se Szent-Nyikuláj, sem a boldogságos szűz, hiába éget neki szentelt gyertyát az ember, — az ördög torka benyeli menthetetlen és úgy elgyötri, úgy megkinozza, úgy megszívja husát és csontjait, hogy — hazakerülvén — tulajdon édes anyja sem ismeri meg.

Juonnak nem volt édes anyja, a ki elírassa, ha megy, és ráismerjen, ha jön — komisz paréj gyanánt nőtt fel a kastély cselédházában — de ez a riasztó beszéd erősen döntötte bőséges áradását a vérnek. Arra az eshetőségre természetesen egy pillanattal sem gondolt, hogy hátha az a sok korom, a mivel kenyerespajtása az „angyalbört” befeketítette, voltaképpen tán nem is annyira fekete a valóságban? Ily magas elmebeli műveletre nehezen mozduló agya nem vala alkalmas.

Mindössze az járta meg némi homályos reménységgel fejét, hogy reggeli hét és nyolc óra között le van parancsolva az alsó erdei utra, a hol a beteg hercegasszonyra kell várakoznia, hogy bekalauzolja a fenyesbe. Hátha jó szíve van ennek a nagyuri asszonynak és elpanaszolván neki a baját, megszanja nyomoruságában és megszabadítja? Bizonyos, hogy az ilyen rangbeli kegyelmes dámának efféle csak egy szavába kerül. Ezt különben a sánta Onuc is pedzette tegnap, a mikor meghozta neki a kastélyból a parancsot, hogy a kegyelmes asszony mátol kezdve mindennap a fenyesben akar járni. Ebben a sétájában ő fogja kísérni, hát könnyű lesz. Majd előhozakodik a dologgal, s olyan szépen megkéri, mintha a Szűzanya képe előtt imádkoznék a beszerikában.

Ez a reménység kissé megvigasztalta az oláhot.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 16. —

Vass Szálloda. Kis Mór utazó Budapest. — Báró Wasmer Antal birtokos Simánd. — Hotoran N. kir táblabíró Nagyvárad. — Schwartz József utazó Budapest. — Hidvégi József utazó Budapest. — Sinek H. utazó Bécs. — Odolin Pál növendék Páris. Champly Károly tanár Páris. — Grosz Lajos utazó Budapest. — Losoncy Géza miniszteri fogalmazó Budapest. — Rosenfeld Mór utazó Budapest. — Szávits Sándor és fia hivatalnok Beeskerek. — Ostreicher József szerelő Budapest. — Schubert Lajos utazó Budapest. — Klein Izidor utazó Budapest.

Mádor szálloda. Sport Gusztáv kereskedő Vajdahunyad. — Schreiber Samu állatorvos és neje Pécska. — Popovics Péter joghallgató Apáti. — Petreszka Gpörgy tanító Apáti. — Kuckay Emil uradalmi intéző Temesujfalu. — Neugroseth Sándor utazó Budapest. — Magyar József bórkereskedő Kiskőrös.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Sznv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszóló reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszóló délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1901. évi augusztus hó 17-én.

A bölcs Náthán.

Dramai költemény 5 felvonásban. Irtá: Lessing. Fordította: Zichy Antal.

SZEMÉLYEK:

Szaladin László Gy.	Dajka Kalocsa R.
Szittah Angyal Ilka.	Templárius Palágyi L.
Náthán Ujházi Ede.	Egy dervis Mezei Péter.
Recha, leánya Komlósy I.	Egy szerzetes Fenyéri Mór.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Az „Aradi Híradó” 35. számában megjelent: „Aki nem törődik az iparosokkal” című cikket, amely Salac Gyula, városunk polgármestere ellen irányul, mi a magunk részéről sem nem irtuk, sem nem sugalmaztuk, már csak azért sem, mert Salac polgármester ur velünk szemben a legjobb akaratot és udvariasságot tanusította.

Ezt az igazság érdekében kötelességünknek tartjuk kijelenteni.

A szakcsoport nevében:

Inokai-Tóth Lajos, Rosenberg N. Ferenc, elnök. titkár.

Egy kereskedelmi iskolát végzett
fiatalember
fizetéssel

gyakornokul
felvétetik

I. Deutsch Mór,

Porray-utca.

1068

* Az ezen rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk.

412—1901. g. sz.

Hirdetmény.

A városi állat állomány részére 450 m. m. zab beszerzése rendeltetvén el. azokat, akik a város közönsége részére zabot eladni óhajtanak, felhívjuk, hogy a kamarási hivatalban f. évi augusztus hó 30-ig jelentkezzenek.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

Magy. kir. Államvasutak.

90069—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évi január hó 1-től 1904. évi december hó 31-ig terjedő időre a következő kenő és egyéb olajok szállítását biztosítani szándékozik és e célra ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az évenként szükséges mennyiségek a következők:

1. 5000 q tiszta ásvány hengerolaj.
2. 2500 q csontolajjal vegyített ásvány hengerolaj.
3. 1200 q leparolt ásványolaj.
4. 18000 q leparolatlan (vulcan) ásványolaj.
5. 800 q tisztító olaj és
6. 19000 q gázolaj.

A kiírt mennyiségek csak a megközelítő évi előirányzatot képezik, ennél fogva az igazgatóság fenntartja magának azon jogot, hogy a kiírt mennyiségnél tekintet nélkül a szükségletre, egy negyeddal többet vagy kevesebbet rendelhessen.

A szállítások a 122291—96. sz. a. kiadott általános, valamint hengerolajra vonatkozó 143795—92. sz., továbbá leparolt és leparolatlan ásványolajra vonatkozó 39986—92. sz., végre gázfejlesztő és tisztító olajra vonatkozó 96212—92. sz. különleges szállítási feltételek alapján eszközölköznek.

Az évenként egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1901. évi szeptember hó 14-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1901. évi szeptember 13-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módok, ugyancsak a különleges feltételek módosítására vonatkozó határozmányok az ajánlati felhívásban foglaltak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknek és a hazai ipar es kereskedelmi kamaráknál betekinthező.

Az ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fent nevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánatra postán megküldetik.

Budapest, 1901. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Arad-Gája külv. alkap. hivatalából.

1435—1901. alk.

Hirdetmény.

Egy darab 7—8 éves, pej-szőrű, csillagos, h. b. combján ismeretlen bélyegű, kanca ló, bitangóságba felfogatott, s ha jogos tulajdonosa nem jelentkezik, folyó évi augusztus hó 22-én d. e. 9 órakor nyilvános árverésen eladni fog.

Arad-Gája, 1901. évi augusztus hó 18-án.

Alkap. helyett:

Moldován,

18348—1901.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi 3-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 3-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönbön már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vízszabályozási költség, hadmenteségi-díj, utadó és csatornázási költség tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 3-ik adórészlet pedig szeptember hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 3-ik adórészletre nézve augusztus hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adó- és hadmenteségi-díj és egyéb hátralek járulékaival együtt a záloglás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1901. augusztus hó 15.

A városi tanács.

406—1901. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szin- és bérház épület déli oldalán jelenleg Herzl Bernát által bérelt I-ső emeleti lakásnak f. évi november hó 1-től 3 évré való bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1200 kor évi bér és 61 kor. 44 fill. vízfogyasztásdíj. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

11722—901. kh.

Felhívás.

Az eddig tartott zenés takarodók alkalmával történt ablakbeverések tettesei mint az megállapított, éretlen suhancz iparos tanulók voltak, kik féktelenségükben rombolási viselkedésükből okoztak mások vagyonában kárt.

Hogy a hazafias és kegyeletes ünepélyek méltósága megóvassék, felhívom az iparos-tanonczot tartó gazdákat, hogy a folyó évi augusztus hó 17-ikén Ó Felsége a király születés napjának és 19-ikén Szent István ünnep előestéjén tartandó zenés takarodók alkalmával tanonczaitak felügyelet nélkül el ne engedjék, legcélzzerűbb ha otthon tartják, mert magam is gondoskodtam arról, hogy a mások vagyonát rongálók tetten éressenek, mely esetben ugy a kárt okozók, valamint az ellen, kinek feletta a felügyeletet gyakorolni kell, a legnagyobb szigorúsággal fogok eljárni.

Arad, 1901. augusztus hó 13-án.

Sarló,
főkapitány.

11662—1901. kh.

Hirdetmény.

F. évi augusztus hó 11-ikén egy kutya embert mart meg, mely kutyán a bonczolás alkalmával a veszttség állapotott meg, minél fogva az az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában 40,000—1888. sz. alatt k. adott rendelet 188. §-a alapján Arad város területén levő összes kutyáknak 40 napon át kötve tartását, vagy pedig ugy az utcán, valamint otthon a lakásban harapás elleni biztos szájkosárral való ellátását rendelem el.

Miről alkalmazkodásul a közönséget azzal értesitem, hogy a gyepmester által elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén, a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni, kiirtatni és gazdáik a törvény értelmében kérdőre vonatni és büntettetni fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala, mint I-ső faku állategész-ségügyi hatóságtól 1901. augusztus hó 13-án.

Sarló,
főkapitány.

Magy. kir. Államvasutak.

103704—901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó évben szükséges kocsialkatrész szállításának biztosítását óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 28-ának déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi augusztus 27. déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, a mennyiségek, ugyancsak a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 78. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1901. augusztus hóban.

A magy. kir. államvasutak
igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

411—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városbáza ajtóinak és ablakainak befestése iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 3480 kor. 20 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

Magyar kir. Államvasutak.

97891—1901. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1902. évi január 1-től 1903. év végeig a következő lakkokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, nevezetesen:

Száritó kenecze (siccativ) dámár fénymáz, előkészítési fénymáz, tresi fénymáz, mozdony-fénymáz és tölgyfa-fénymázra.

A kiírás tárgyát képező lakkokat előtűntető jegyzék, mely egyszer mind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módok, valamint hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár-beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrassy ut 78. sz. II. emelet 47. ajtó szám.) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 10-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályában, átadandók illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen cílczimmel látandó el: „Ajánlat lakkok szállítására 97891/901. számhoz”.

Bánatpénzül az ajánlt lakkok egy évi értékének 5%-a készpénzben, vagy állami lélekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 9-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módok betartása mellett állítatnak ki, végül, olyanok melyek után bánatpénz nem tétetett le, nem vétetnek figyelembe.

Budapesten, 1901. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Ha hull a haja!

használjon

Kossuth-féle haj-essentiát

(T. Capillorum)

biztos aszer a hajhullás és fejkorpa ellen, kitűnő haj-ápoló szer.

Ára 4 korona.

Kapható a megváltóhoz ozimzett gyógyszer-tárban 916

M.-RADNÁN.

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festők és kőeszközök

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Ferray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymázakat s minden e szakmába végo cikkekkel legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 761

Amerikai padlómozománcz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csesze berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

404—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Birkás dűllőben fekvő katonai lövőterén, továbbá a Birkás-dűllőbeli gyakorlótereken az erdei őriak háta megett levő sátor kivételével és a Ségai és Birkás-dűllőbeli téglaverő helyeken gyakorolható égetett szeszes italok és szesz kimérési jognak 1903. évi december hó 31-éig való bérbeadása iránt folyó évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 272 korona évi bér. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

405—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtár helyiségeknek f. évi szeptember 1-től 1 évre való bérbeadása iránt folyó év augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. Az 1. 2. 3. számú 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. szám 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. szám 4000—5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

18395—1901.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 7-ik hadtest lovassági dandárja hadgyakorlatait f. évi augusztus 19-től 25-ig bezárólag fogja Arad és Szabadhely közötti területen megtartani.

Figyelmeztetjük mindazon Arad-külhatárbeli földtulajdonosokat vagy bérlőket, a kiknek földjein vagy

4099—1901.

A borossebesi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett, Aradvármegye borossebesi járásához tartozó kiszindiai körjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A körjegyzőséghez tartoznak a székhelyet képező Kiszindia, továbbá Paisán és Vaszoja községek. Ezen körjegyzői állással, a természetbeni lakáson kívül, a következő javadalmazás van egybekötve, u. m.:

Törzsfizetés évi	600 kor.
Gabona váltáság	800 kor.
Széna váltáság	98 kor.
Vaszoja községtől földhaszonbér	64 kor.
Kiszindia község határában levő 18 hold 780□-ól kiterjedésű jegyzői föld haszonélvezete.	
Körönbelüli fuvar-átalány	80 kor.
48 köbméter tűzifa.	

A választás 1901. évi szeptember hó 3-án d. e. 9 órakor Kiszindian, a körjegyzői irodában fog megtartatni.

Felhivom ennélfogva mindazokat, a kik ezen állásra pályázni szándékoznak, hogy az 1883. I. t. cz. 6. §-ban előirt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb folyó évi szeptember hó 2-án d. u. 5 óráig annál is inkább benyujtsák, mivel a későbbben beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Borossebes, 1901. évi augusztus hó 12-én.

Főszolgabíró távol:

Dr. Pópa György,
szolgabíró.

1064

Arad nyomdarszervevénytanács kőnyvvomdája.

József főherceg-ut 12 sz.

házonkban lévő

saroküzlet

és hozzátartozó

souterrain helyiség

(ez idő szerint Bran N. A-féle festékkereskedés) 1060

november 1-től kezdve

kiadó.

Fodor és Reisinger.

2277—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A m.-radnai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Morár Juon végrehajthatónak, Regulás Tódor és neje rossiai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 80 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyben a m.-radnai kir. járásbiróság területén lévő, a rossiai 125. sz. tkvben A. I. 1—5. rsz. (260—261.) hrzi sz. beltelkes ház, 721., 921., 989. és 1021/a. hrzi sz. a felvett külsőségre az árverést 1174 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi szeptember hó 9-ik napján d. e. 10 órakor Rossia községánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 117 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1831. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt M.-Radnán, 1901. évi június hó 8. napján.

A m.-radnai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Polgár,

1067

kir. albiró.

890—1901. g. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi földmivvelésügyi miniszterium 53327/1901. számú körrendelete nyomán értesítjük a gazdaközönseget, hogy mielőtt tejtermékek értékesítése tárgyában bármely vállalkozóval szerződést kötne, forduljon tanácsadás végett bizalommal a földmivvelésügyi miniszterium vezetése alatt működő országos tej-gazdasági felügyelőséghez, mely a szükséghez felvilágosítást és tájékoztatást díjtalanul készséggel megadja.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi augusztus hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay s. k.
aljegyző.